

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Kinkybileet – ketä kiinnostaa?

Alakulttuuritapahtuman tuottamisen ominaispiirteet ja haasteet

Taru Liski

Kulttuurituotannon koulutusohjelma 240 op

05/2011

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Taru Liski	Sivumäärä 57 ja 3 liitesivua
Työn nimi Kinkybileet – ketä kiinnostaa?	
Ohjaavat opettajat Minna Hautio ja Hannu Sirkkilä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Turun BDSM-yhdistys ry.	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö käsittelee alakulttuuria ja alakulttuuritapahtuman tuottamista, tarkennettuna kinkykulttuuria ja kinkykulttuuritapahtuman tuottamista. Tavoitteena on kuvata kyseisen alakulttuurin ja erityisesti sen tapahtumien ominaispiirteitä ja haasteita. Kyseessä on tapaustutkimus ja tutkittava tapaus on Turun Baletin eli Turun BDSM-yhdistyksen kinkykulttuuritapahtumat. Turun Baletti on työn tilaaja.</p> <p>Tutkimus on hermeneuttinen ja siis kuvaa, tutkii ja selittää ilmiötä. Tutkimus selittää kinkykulttuuria ja tuottaa uutta tietoa asiaan perehtymättömille sekä asiasta kiinnostuneille. Ilmiötä tarkastellaan kulttuurituotannon näkökulmasta. Opinnäytetyön aiheeseen liittyvää käsitteistöä avataan ja Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumia kuvataan tutkimuksen alussa.</p> <p>Opinnäytetyötä varten haastateltiin viittä henkilöä, jotka toimivat tai ovat toimineet Turun Baletin tapahtumien järjestäjinä sekä ovat olleet myös osallistujina kinkykulttuuritapahtumissa. Haastattelu toteutettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna henkilökohtaisesti. Aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia kinkykulttuurista ja sadomasokismista käytettiin taustatietona tutkimukseen tutkijan oman kokemuksen lisäksi.</p> <p>HUMAKin kulttuurituottajien opinnäytetöissä on käsitelty alakulttuuria hyvin vähän. Tämä opinnäytetyö on ensimmäinen, jonka aiheena on kinkykulttuuri. Tutkimus lisää kulttuurituottajien tietoa aiheesta sekä esittelee HUMAKIN opinnäytetyöissä vähän tai ei lainkaan käytettyjä tutkimusnäkökulmia: queer-teoria ja serious leisure perspective.</p> <p>Kinkykulttuuri on mielenkiintoinen kulttuurillinen ilmiö, jonka sisällön tunteminen on kyseisen kulttuurin tapahtumien tuottajalle välttämätöntä. Tämä opinnäytetyö rajattiin käsittelemään aihetta tapahtumatuotannon näkökulmasta, koska koko kulttuuria kuvaavasta tutkimuksesta olisi tullut liian laaja. Tutkimus rajattiin Suomeen ja Turkuun samasta syystä.</p> <p>Tutkimuksen tuloksena voidaan vahvistaa hypoteesi, jonka mukaan kinkykulttuuritapahtuman tuottaminen on haastavaa ja palkitsevaa sekä siihen liittyy ominaispiirteitä, identiteetin vahvistamista ja yhteisöllisyyttä.</p>	
Asiasanat kulttuuri, osakulttuurit, kulttuurituotanto, seksuaaliset poikkeavuudet, yhteisöt, hermeneutiikka, tapaustutkimus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Cultural Management

ABSTRACT

Author Taru Liski	Number of Pages 57 + 3
Title Kinky party – who cares?	
Supervisors Minna Hautio, Hannu Sirkkilä	
Subscriber and/or Mentor BDSM Association of Turku	
Abstract <p>This thesis is about subcultures and the production of a subculture event; more specifically it is about kinky culture and the production of a kinky culture event. The purpose of the study is to describe the special characteristics and challenges of this subculture, its events in particular, from the viewpoint of a cultural producer. The thesis is a case study on the production and events of BDSM Association of Turku also known as Turun Baletti. Turun Baletti is the subscriber of the thesis.</p> <p>The study is hermeneutic: it describes, explores and explains the phenomenon. The goal was to conduct an explanatory study in order to present new information to people both involved and uninvolved in the subculture. The phenomenon is studied from the perspective of a cultural producer. The concepts and terminology are explained and the events of Turun Baletti are described in the first part of the thesis. Five people were interviewed for the study, all of which have been both organizers and participants in the events of Turun Baletti. Semi-structured thematic interviews were used. Prior theses and studies in kinky culture and sadomasochism were used as background material together with the author's personal experience.</p> <p>There have been few theses concerning subcultures in HUMAK; this thesis is the first one to study kinky culture. The study presents the under-represented paradigms of queer theory and serious leisure perspective. This study has been defined to study kinky cultural event production in Finland, particularly in Turku. Other aspects of this fascinating culture need to be addressed in a separate study.</p> <p>The results of the study show that a kinky culture event is a challenging and rewarding production which has distinctive qualities, plays a part in creating and confirming identities and has a strong sense of community.</p>	
Keywords Culture, subculture, cultural production, sexual deviants, community, hermeneutic, case study	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KINKY	7
3 TURUN BALETTI	11
3.1 Yhdistys	11
3.2 Tapahtumat	12
4 TIETOPOHJA	14
4.1 Queer-teoria	14
4.2 Serious leisure eli merkityksellinen vapaa-aika	15
4.3 Alakulttuuri	18
5 HAASTATTELUAINEISTON KÄSITTELY	22
5.1 Haastattelu ja haastateltavat	23
5.2 Kinkybileet	27
5.3 Turun Baletin kinkybileet	33
5.4 Kulttuurituottaja	40
5.5 Turun Baletin bileiden tuottaja	42
7 LOPUKSI	51
LÄHTEET	54
LIITTEET	58

1 JOHDANTO

Tutkimukseni tarkoituksena on katsoa kulttuurituotantoa viinon: Kulttuurituotanto on laaja ala ja opinnäytetyöni käsittelee sen erästä pientä osaa – seksuaalisen alakulttuurin tuotantoa. Alakulttuuritapahtuman tuottamisessa on paljon yhtymäkohtia ja eroavaisuuksia suurten yleisötapahtumien tuotantoon. Nämä yhtäläisyydet ja erot tulevat esiin tutkiessani Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumia. Tutkimuskysymyksiäni ovat: mitä on kinkykulttuuri ja mitä ovat kinkykulttuuritapahtumat? Miksi kinkykulttuuritapahtumia tuotetaan ja miten? Mitkä ovat kinkykulttuuritapahtumien tuottamisen ominaispiirteet ja haasteet? Onko kysessä alakulttuuri-ilmiö? Onko kulttuurituottajan paikka kinkybileissä? Tutkimukseni kärki on siis kinkybileiden tuottamisen kuvaaminen ja tutkin kinkykulttuuria kulttuurituottajan näkökulmasta.

Kulttuurituottajan opintojeni aikana olin useita kertoja tuottamassa kinkybileitä. Tarkoitukseni on siis esitellä henkilökohtaisesti merkityksellistä kulttuurituotannon alaa ja uusia näkökulmia kulttuurituotantoon sekä hälventää tietämättömyydestä johtuvia ennakkoluuloja. Tutkimukseni aihe on ajankohtainen, sillä seksuaaliseen monimuotoisuuteen liittyvät asiat ovat esillä ja muutoksen pyörteissä: loppuvuodesta 2010 SETA teki esityksen tautiluokitusten (mm. parafilioiden) muuttamiseksi (SETA 2011) ja helmikuussa 2011 Turun Sanomat uutisoi (Turun Sanomat 2011), että mm. sadomasokismi ja transvestismi poistetaan ICD-tautiluokituksesta. Sadomasokismia ja kinkykulttuuria käsitteleviä tutkimuksia ja tieteellisiä artikkeleja ovat Suomessa julkaisseet viime vuosina esimerkiksi J. Tuomas Harviainen (2011), Niklas M. Nordling (2009) ja Johanna Pohtinen (2010).

Uskon tutkimukseni tuottavan uutta tietoa, koska suuri osa maailmalla ja Suomessa tehdyistä tutkimuksista ja artikkeleista käsittelee sadomasokismia mm. sosiaalisena ilmiönä (Newmahr 2010; Weinberg 1995), mutta ei kulttuurituotannon näkökulmasta. HUMAKissa alakulttuureja on tutkittu melko vähän eikä kinkykulttuuria lainkaan.

Valitsin tutkimusnäkökulmiksi queer-teorian ja merkityksellisen vapaa-ajan näkökulman (Serious Leisure Perspective), jota näitäkään ei ole juuri lainkaan tai ollenkaan käytetty HUMAKin opinnäytetyöissä. Olisin voinut tutkia ilmiötä ja tuotantoa myös vapaaehtoistoiminnan tai uusheimouden näkökulmasta, mutta koin kyseen-

alaistavan queer-teorian ja merkityksellistä vapaa-ajankäyttöä tutkivat näkökulmat mielenkiintoisimmiksi ja uutta tietoa tuottavammiksi.

Kyseessä on siis tapaustutkimus ja Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumat ja niiden tuottaminen ovat tutkimukseni kohde eli ne ilmentävät tutkittavaa tapausta – kinkykulttuuria. Yksi tapaustutkimuksen haasteellisimpia vaiheita on tapauksen rajaaminen. Mielestäni oli perusteltua rajata tutkimuksen kohde Suomeen, Turkuun ja Turun Balettiin, vaikka kyseessä on maailmanlaajuinen ilmiö. Jätin muut Suomen, Euroopan ja maailman kinkykulttuuritapahtumat tämän tutkimuksen ulkopuolelle, sillä katsoin saavuttavani yhteisemmän kokonaisuuden ja voivani siten esittää selkeämmin kinkykulttuuritapahtumien tuotannon ominaispiirteitä. (Laine, Bamberg & Jokinen 2008.) Tutkimukseni on hermeneuttinen eli ilmiötä kuvaava, selittävä ja tutkiva. Valitsin tämän tutkimusstrategian, koska tiedän kokemukseen perustuen, että kinkykulttuuri on monelle vieras asia, joten sen esittely on mielestäni tärkeämpää kuin esimerkiksi kinkybileiden kehityssuunnitelman tekeminen opinnäytetyössäni.

2 KINKY

Tässä luvussa esittelen ja avaan käsitteet, joita esiintyy opinnäytetyössäni ja jotka ovat alakulttuurin erikoissanastoa.

Kinky

Kinky on yläkäsite tavanomaisesta (eli vanilja-) seksistä poikkeavalle käyttäytymiselle sekä fetisismille, transvestismille ja gender-blendingille. (Popp & Björkenheim 2008, 56, 130; Tuntematon maa 2011; Pohtinen 2010, 2; Höykinpuro 2006, 9). Yhteisön sisällä käydään paljon keskustelua kinky-termin sopivuudesta ja siitä, mitä sillä tarkoitetaan. Myös useissa aineistonani käyttämissä tutkimuksissa ja haastatteluissa esiintyi eriäviä mielipiteitä termin sopivuudesta. Useissa englanninkielisissä tutkimuksissa puhutaan SM tai S&M -seksistä (Moser 1998; Newmahr 2010; Weinberg 1995; Nordling 2010). SM viittaa sadomasokistiseen seksiin ja on siksi mielestäni liian kapea-alainen termi käytettäväksi kuvaamaan sitä kaikkea, mitä kinky-termi pitää sisällään. Myös pervo-termiä (perverssi) käytetään joskus (Höykinpuro 2006, 8, 164; Popp & Björkenheim 2008, 89; Pohtinen 2010, 5) rinnakkaisena käsitteenä, mutta siihen liittyvien negatiivisten konnotaatioiden takia en halua käyttää sitä tutkimuksessani.

Tässä tutkimuksessa kinky-käsitteellä tarkoitetaan siis sadistista, masokistista, fetisististä, transvestista, voyeristista (tarkkailevaa), ekshibitionistista (paljastavaa) sekä muutoin suostumuksellista, sopimuksenvaraista ja poikkeuksellista seksuaalisuuden ilmentämistä ja toteuttamista. Kinkyllä voidaan viitata henkilön identiteettiin, mieltymyksiin, itsensäilmaisuuksiin (pukeutuminen, ehostus) ja elämäntyyliin. Kinky-sanaa voidaan käyttää myös puhuttaessa tapahtuman ja kulttuurin luonteesta ja sisällöstä. Lisäämällä kinky-etuliite osoitetaan tekstissä sanan konteksti, esim. kinky-pukeutuminen.

BDSM

BDSM on lyhenne sanoista bondage (sitominen), discipline (kuritus) / domination (hallinta, alistaminen), submission (alistuminen), sadism (sadismi) ja masochism (masokismi). BDSM-lyhennettä käytetään usein kattokäsitteenä kaikkeen sadomasokismiin liittyväälle ja se pitääkin sisällään kaikki sadomasokismin genret. (Höykinpuro 2006, 8, 159; Popp ym., 2008, 22; Harviainen 2011; Nordling 2010, 11.) BDSM:ssa usein

esiintyviä rooleja ovat domina (nainen) ja master (mies) eli hallitsevat osapuolet sekä sub (submissive) eli alistuva osapuoli ja switch, joka voi ottaa hallitsevan tai alistuvan roolin (Kaartinen & Kippola 1990, 33).

Sessio ja leikkiminen

Sessio on BDSM-seksissä ilmaus tapahtumalle, jossa henkilöt ottavat tietyksi ajaksi sopimuksenvaraiset roolit ja toteuttavat mieltymyksiään. Sessio voi vaihdella pienestä ajanjaksosta hyvinkin pitkään. Sessioon voi liittyä esimerkiksi piiskaamista, sitomista, alistamista, pukeutumista erilaisiin asuihin, kivun ja nöyryytyksen tuottamista eri tavoin, kiihottamista ja leikkittelyä monella tapaa tai vaikkapa höyhenellä sivelyä. Julkisissa tiloissa sessioihin ei kuulu penetraatioseksi, mutta yksityisesti sessioidessa hyvin mahdollisesti kuuluu. Sessioon osallistuminen edellyttää molemminpuolista luottamusta, suostumuksellisuutta ja halua osapuolten välillä. Osapuolia voi olla kaksi tai useampia. Session toteuttamisesta puhutaan sessiointina. (Kaartinen & Kippola 1990, 32, 35; Höykinpuro 2006, 8; Tuntematon maa 2011; Harviainen 2011; Newmahr 2010, 315-316; Pohtinen 2010.)

Usein – varsinkin bileiden yhteydessä – sessiointia voidaan kutsua leikkimiseksi (Moser 1998, 27). Leikkiminen tarkoittaa yleensä kevyempää ja lyhytkestoisempaa sessiointia ja voi tapahtua kokeiluluontoisesti toisilleen melko vieraiden henkilöiden kesken. Leikkimiseen voi siis kuulua monenlaista toimintaa piiskaamisesta ja sitomisesta hyväilyyn ja kiusoitteluun. Session alussa sovitaan yleensä turvasana, jolla alistuva osapuoli voi halutessaan keskeyttää session. Leikkiminenkin on sopimuksenvaraista toimintaa ja edellyttää suostumusta kaikilta osapuolilta.

Fetisismi

Seksuaalisella fetisismillä tarkoitetaan halua käyttää tiettyjä elementtejä pukeutumisessaan tai sessioissaan, niistä tai niiden avulla kiihottumista tai niiden avulla oman identiteettinsä täydentämistä. Yleisiä fetissejä ovat rinnat, kengät, hiukset, korsetit ja materiaaleista kumi, pvc ja nahka. Harvinaisempia voivat olla esimerkiksi sukkahousut, rannekellot ja villa. (Höykinpuro 2006, 162; Popp & Björkenheim 2008, 34; Suomela 2009, 309.)

Bileet

Bileillä viitataan yleensä epävirallisiin juhliin. Tässä tutkimuksessa bileillä viitataan kinkykulttuuritapahtumiin, jotka ovat siis organisoituja tapahtumia, mutta luonteeltaan epävirallisia ja vapaamuotoisia vaikka tapahtumissa noudatetaan etikettiä ja pukeutumiskoodia. (Höykinpuro 2006, 159; Moser 1998, 19).

Kinkykulttuuri

Kinkykulttuurilla tarkoitetaan seksuaalisen ilmentämisen ja toteuttamisen ympärille muodostunutta alakulttuuria. Siihen sisältyvät mm. tapahtumat eli bileet, käyttäytymissäännöstö eli etiketti, kieli ja sanasto, toimintatavat, yhteisöt, pukeutumistavat ja kinky-ihmiset. (Höykinpuro 2006, 11, 159-160, 163; Kaartinen ym. 1990, 20, 46, 55; Houlberg 1995, 269; Nordling 2010, 12). Taiteista esimerkiksi valokuvat, sarjakuvat, elokuvat ja pukeutuminen sekä näyttämötaide, musiikki ja kirjallisuus kuuluvat myös olennaisina osina kinkykulttuuriin. Kinkykulttuurista ja kinky-yhteisöstä voidaan puhua myös skenenä (Tuntematon maa 2011).

Dungeon-laitteet

Dungeon (tyrmä, kammio)-laitteet ovat sessioissa käytettäviä laitteita, johon voidaan kiinnittää ihminen, alistuva osapuoli, session ajaksi. Laitteita ovat mm. riiputin (henkilö sidotaan käsikahleilla taljaan, jonka korkeutta voidaan säädellä veivin avulla), krossi (X:n muotoinen puusta ja metallista valmistettu laite, johon remmien ja kahleiden avulla kiinnitetään henkilö X-asentoon, kaltevuus säädettävissä) ja pukki (yleensä puusta ja nahkasta valmistettu penkkimäinen laite, jonka päälle voi asettaa ja kahlita ihmisen). (Pohtinen 2010; Tuntematon maa 2011.)

Bile-etiketti

Kinkytapahtumissa on tietty käyttäytymissäännöstö eli etiketti, jonka tarkoituksena on taata osallistujien viihtyvyys ja turvallisuus. Tärkeimmät säännöt ovat: katsoa saa, mutta ei koskea ilman lupaa ja toisten sessioihin ei saa sekaantua luvatta. Bile-etikettiin kuuluu myös se, että bileiden tapahtumista ei puhuta ulkopuolisille eikä tilaisuuden ulkopuolella eli kunnioitetaan osallistujien yksityisyyttä. Valokuvaus on yleensä kiellettyä, vain tapahtumajärjestäjän osoittama kuvaaja saa kuvata osallistujia heidän pyynnöstään. Kuvien julkaisusta tai julkaisematta jättämisestä sovitaan aina kuvattavan kanssa ja kuvaaja toimittaa yleensä kuvat kuvattavan tai kuvattavien sähkö-

postiin. Joissain tilaisuuksissa pukeutuminen, dress coden noudattaminen, on osa bileiden etikettiä. Nämä säännöt ilmoitetaan useimpien yhdistysten nettisivuilla sekä itse tilaisuudessa julistein ja/ tai juonnossa. Bile-etiketin noudattamista valvoo henkilökunta ja etikettirikkomuksesta kehoitetaan ilmoittamaan henkilökunnalle. Huonosta käytöksestä seuraa ensin keskustelu etikettiä rikkoneen kanssa ja tarpeen vaatiessa kyseinen henkilö voidaan poistaa tilaisuudesta. (Höykinpuro 2006, 159-60; Pohtinen 2010; Tuntematon maa 2011; Turun Baletti 2011.)

3 TURUN BALETTI

Tässä luvussa esittelen yhdistyksen, joka on opinnäytetyöni tilaaja. Opinnäytetyösäni tutkin tapaustutkimuksena Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumia ja niiden tuottamista, tässä luvussa kerron myös perustietoja siitä, mihin ja millaisiin tapahtumiin tutkimukseni kohdistuu.

3.1 Yhdistys

Turun BDSM-yhdistys ry. tunnetaan yleisemmin nimellä Turun Baletti. Yhdistys perustettiin Turussa vuonna 2001 ja rekisteröitiin 2002 (Turun Baletti 2011). Nimen alkuperästä ei ole virallista tietoa, mutta erään tutkimusta varten haastatellun perustajajäsenen mukaan nimi syntyi ensimmäisten bileiden yhteydessä. Bileet olivat Barker-teatterin tiloissa, joissa tuolloin esitettiin mm. balettia. ”Keskustelu käytiin kahden naishenkilön välillä, jotka olivat aivan alussa kokoamassa ihmisiä Baletin muodostamiseksi. Kohtuullisen tuhdissa kunnossa olevat täti-ihmiset istuivat Barkerin lämpiössä, katsoivat toisiaan todeten että tässähän sitä vasta ballerinoja lepää.” Tästä syntyi kutsumanimi yhdistykselle, joka jäi elämään vaikka yhdistyksen virallista nimeä siitä ei tullut. Lähes kaikki tieto Turun BDSM-yhdistyksestä löytyy nimellä Turun Baletti.

Yhdistyksen tarkoituksena on jakaa tietoa sadomasokismista ja sen turvallisesta ja vastuullisesta harjoittamisesta sekä fetisismistä. Yhdistys järjestää tapahtumia, jotka tarjoavat sadomasokismista ja fetisismistä kiinnostuneille mahdollisuuden tavata samanhenkisiä ihmisiä ja toteuttaa mieltymyksiään. (mt.) Yhdistyksen nettisivuilla tehtävä kiteytetään osuvasti näin:

Yritämme riisua aiheeseen liitettyjä rasitteita sekä myyttejä, ja osoittaa, että aihepiiriä voi lähestyä täysin järjellisesti, hyväntahtoisesti, ennen kaikkea laillisesti, yhteisöpohjalta.
(mt.)

Yhdistyksen säännöissä mainitaan S/M- ja fetissikulttuurin edistäminen (mt.). Yhdistyksen hallituksessa pitkään toimineena uskallan rinnastaa kinkykulttuurin ja S/M- ja fetissikulttuurin ja sanoa yhdistyksen pyrkivän edistämään kinkykulttuuria.

Turun Baletilla on tällä hetkellä noin 120 jäsentä. Hallitukseen kuuluu kuusi henkilöä. Kokouksia järjestetään noin kerran tai kaksi kuukaudessa ja paikalla on jäsenistöä yleensä noin kymmenen henkilöä sekä satunnaisesti ei-jäseniä. Yhdistykseen voi liittyä kuka tahansa täysi-ikäinen henkilö, joka haluaa toimia yhdistyksen ja sen ajamien asioiden hyväksi (mt.). Yhdistyksellä ei ole toimipaikkaa eikä tiloja. Vastuuhenkilöt hoitavat tehtävänsä kotonaan. Kokoukset pidetään vakiintuneessa paikassa tietyn ravintolan kabinettitilassa ja illanvietot kulloinkin sovituissa paikassa. Tiedotus ja viestintä tapahtuu pääasiallisesti Turun Baletin keskusteluforumin, sähköpostin kautta ja Turun Baletin nettisivujen kautta. Tapahtumien paikoista kerrotaan seuraavassa alaluvussa.

3.2 Tapahtumat

Turun Baletti järjestää kinkykulttuuritapahtumia eli bileitä noin kuusi kertaa vuodessa sekä joskus matkoja myös muiden kaupunkien tapahtumiin. Lisäksi Turun Baletilla on ollut useana vuonna messuosasto Turkkusex-messuilla, missä Baletin jäsenet esittelevät yhdistystä, laitteita ja sadomasokismia lähinnä juttelemalla ja tarjoamalla halukkaille mahdollisuuden kokeilla miltä kevyt piiskaus tuntuu. Saunailtoja ja vapaamuotoisia baari-iltoja vietetään satunnaisesti.

Bileitä on erilaisia: yhteisbileet Turun Seudun SETA:n kanssa, yksityiset juhlat vain jäsenille ja heidän seuralaisilleen, Fetish Clubit sekä isot eli dress code -bileet. Yhteistä sisältöä kaikissa näissä tapahtumissa ovat yleisön käytettävissä olevat dungeon-laitteet, musiikki ja bile-etiketti. Opinnäytetyössäni keskityn Fetish Clubien ja isojen dress code -bileiden käsittelyyn.

Fetish Club

Noin kolme kertaa vuodessa järjestettävän Fetish Clubin pääasiallisena tarkoituksena on tarjota tilaisuus, paikka ja välineitä kinkyihmisille ja asiasta kiinnostuneille. Tarkoituksena on myös rohkaista uusia ihmisiä tulemaan tutustumaan Turun Baletin toimintaan, kinkykulttuuriin ja itseensä ja siksi tilaisuuteen saapumisen kynnyksensä pyritään pitämään mahdollisimman matalana. Bileisiin saapumisen kynnyksestä pyritään ma-

daltamaan sillä, että Fetish Clubilla ei tarvitse noudattaa pukeutumiskoodia, pääsymaksu on matalampi kuin isoissa bileissä, bilepaikka on aina sama ja sijaitsee Turun keskustassa sekä pitämällä ohjelma melko kevyenä ja viihteellisenä. (Turun Baletti 2011.) Osallistujia Fetish Clubeilla on yleensä noin sata, mutta poikkeustapauksissa osallistujamäärä saattaa jäädä kahdeksankymmenen ihmisen tienoille tai kohota lähes sataaneljäänkymmeneen osallistujaan. Fetish Clubien lippumyynti on Turun Baletin pääasiallinen tulonlähde.

Dress code -bileet

Isot bileet eli dress code -bileet järjestetään vain kerran vuodessa. Ne ovat Turun Baletille vuoden päätapahtuma ja ne on suunnattu vakiintuneelle kävijäkunnalle. Myös dress code -bileet ovat kaikille avoimet, mutta sisäänpääsyn edellytyksenä on pukeutumiskoodin noudattaminen. Pukeutumiskoodiin kuuluu yleisen kinkypukeutumisen lisäksi joka bileille yksilöllinen teema, esim. naamiaiset tai sirkus. Sisustukseen, ohjelmaan ja julisteeseen panostetaan huomattavasti. Isojen bileiden suunnittelu, valmistelu, rakennus ja purku sekä tiedotus vaativat yhdityksen jäseniltä paljon työtä. Osallistujia isoissa bileissä on noin 120-150. Dress code -bileitä on järjestetty Barker-teatterilla ja Klubilla (ent. Säättämö). (mt. 2011.)

4 TIETOPOHJA

Tarkastelen aineistoani kahden teorian valossa: queer-teoria ja serious leisure, joka voidaan vapaasti suomentaa vakavastiotettavaksi vapaa-ajanvietoksi. Vaikka voidaan puhua teorioista, parempia termejä lienevät queer-tutkimus ja serious leisure perspective, koska molemmat ovat eläviä ja itseään korjaavia tutkimusnäkökulmia enemmän kuin vakiintuneita teorialalleja. Esittelen myös alakulttuurin määritelmiä. Molemmissa tutkimusnäkökulmissa käsitellään tavanomaisesta poikkeavaa tapaa tarkastella yksilöä ja yhteisöä. Myös kinkykulttuurissa rajat voivat olla häilyvät esimerkiksi sukupuoliroolien sekä elämäntavan ja harrastuksen välillä.

4.1 Queer-teoria

Queer-teoriaa on luonnehdittu monin eri tavoin. Ajanjaksosta ja tutkijasta riippuen sillä on myös ollut erilaisia tarkoituseriä (Hekanaho 2010, 144; Jagose 1996, 76; Karkulehto 2010, 161). Keskityn tässä tutkimuksessa käyttämään queer-teoriaa toiseuden ja kyseenalaisten subjektien tutkimusmenetelmänä.

Jenny Kangasvuo, joka on toiminut mm. Suomen Queer-tutkimuksen Seurassa, Oulun SETA ry:ssä ja jonka valmisteilla olevan väitöskirjan teoreetisena lähtökohtana on queer-teoria, tiivistää lisensiaatintyössään useiden tutkijoiden (mm. Juvonen, Kekki, de Laurentis, Sorainen) ajatuksia queer-teoriasta ja -tutkimuksesta osuvasti ja muun muassa näiden tulkintojen pohjalta esitän päätelmiä omassa tutkimuksessani. (Kangasvuo 2011)

Queer-teoria ja -tutkimus ovat moniulotteisia tutkimusmenetelmiä, joita on käytetty monilla eri aloilla. Jotkut nimeävät käyttämänsä tutkimusmenetelmät queer-tutkimukseksi ja joidenkin tutkijoiden muihin teorioihin nojaavat tutkimukset liitetään queer-tutkimuksen alle. (Beemyn & Eliason 1996, 163; Kangasvuo 2006 3; Karkulehto 2010, 161.) Yksi tapa luonnehtia sitä, mitä queer-tutkimus koskee: se käsittelee ja tutkii kaikkea normista poikkeavaa ja samalla myös määrittelee normaaliuuden (Goldman 1996, 169).

Queer-teorian avainsanoja ovat kyseenalaisuus ja toiseus. Niitä tutkitaan normatiivisuuden, yleensä nimenomaan heteronormatiivisuuden valossa, osoittaen, että on paljon muutakin kuin yleisenä oletuksena oleva valkoinen, heteroseksuaalinen mies. Pyritään pois dikotomioista: mies – nainen, hetero – homo, normaali – poikkeava. Tämä kaikki tehdään kyseenalaistamalla vallitsevat oletukset ja lähtökohdat. (Kangasvuori 2006, 34.)

Queer-tutkimus on eriytynyt homo- ja lesbotutkimuksesta sekä naistutkimuksesta vaikka tutkimussuunnat lainaavatkin toisiltaan elementtejä. Pelkästään homo – lesbo dikotomian on todettu olevan liian rajoittava queer-tutkimukselle. Queer-tutkimus on monitieteellistä ja sitä on sovellettu esimerkiksi humanistisiin ja yhteiskuntatieteellisiin sekä oikeus-, uskonto-, ja lääketieteellisiin tutkimuksiin. Tutkijoilla on eriäviä mielipiteitä queer-teorian käytöstä sateenvarjokäsitteenä; toiset pitävät sitä sateenvarjokäsitteenä, toiset eivät. (Goldman 1996, 171; Jagose 1996, 1; Kangasvuori 2006, 33-34; Karkulehto 2010, 161; Hekanaho 2010, 148.)

Queer-tutkimuksen määrittely ja kuvailu on vaikeaa, koska sen luoneeseen kuuluu määrittelemättömyys ja muovautuvaisuus. Kyse ei siis ole siitä etteikö queer-teoria olisi vakiintunut ja varteenotettava teoria ja tutkimusmuoto, vaan kyse on enemmänkin siitä, että on queer-tutkimuksen ja -teorian luonteen vastaista määrittää jäykästi mitä se tutkii tai ei tutki, mitä siihen kuuluu tai ei kuulu. (Jagose 1996 1, 99; Kaskisaari 2002, 13.)

Oman tutkimusaiheeni tarkasteluun queer-teoria sopii juuri sen monialaisuuden ja avoimuuden takia. Queer-tutkimus on oiva menetelmä aiheen käsittelyyn, kun tutkimuksen kohde ja tutkija ovat marginaalissa ja tutkitaan marginaalista ilmiötä (Kaskisaari 2000, 12). Kinkykulttuurissa toiseus, kyseenalaisuus ja vaihtelevat itsensä esittämisen muodot ovat olennaisia asioita – kuten myös queer-tutkimuksessa.

4.2 Serious leisure eli merkityksellinen vapaa-aika

Tarkastelen tutkimusaineistoani muun muassa serious leisure -tutkimusnäkökulman valossa. Serious leisure on sosiologian tohtori Robert A. Stebbinsin kehittämä termi,

jota käytetään vapaa-ajan tutkimuksessa. Eila Heinonen käsittelee väitöskirjassaan vapaa-ajan tutkimussuuntausta ja sanoo kattavimman teoreettisen tutkimustiedon löytyvän Stebbinsin laajasta tuotannosta.

Serious leisure on käännetty suomenkielisissä tutkimuksissa vakavaksi vapaa-ajaksi ja aktiiviseksi vapaa-ajaksi. (Heinonen 2004; Schlobohm 2010; Stebbins 2007; Vehmas 2010.) Itse en koe näitä käännöksiä kuvaaviksi ja käyttökelpoisiksi omassa tutkimuksessani, joten käytän itse tässä tutkimuksessa suomenkielisenä terminä, vapaana käännöksenä, käsitettä *merkityksellinen vapaa-aika*. Esittelen tiivistettynä oman tutkimukseni kannalta olennaisia asioita Stebbinsin teoriasta.

Vuonna 1982 Stebbins julkaisi ensimmäisen merkittävää vapaa-aikaa käsittelevän artikkelin. Hän aloitti työnsä jo vuonna 1974 ja teoria (serious leisure perspective) on muovautunut vuosien varrella ja nykyään erotellaan kolme päätermiä puhuttaessa Stebbinsin tutkimuksesta: serious leisure, casual leisure ja project-based leisure. Lisäksi mainitaan myös termi avocation. Nämä voidaan käänntää merkitykselliseksi vapaa-ajaksi, rennoksi vapaa-ajaksi ja projektilähtöiseksi vapaa-ajaksi tai vapaa-ajan harrastamiseksi. Avocation tarkoittaa tässä ammatin ja harrasteen väliin sijoittuvaa, yhteiskunnallisesti merkittävää harrastuneisuutta ja kutsumusta. Merkityksellisen vapaa-ajan harrastajat voidaan jakaa vielä kolmeen ryhmään: amatöörit, harrastajat ja vapaaehtoiset. (Heinonen 2004; Schlobohm 2010; Stebbins 2007; Stebbins 2011; Vehmas 2010.)

Merkityksellisen vapaa-ajan rennosta vapaa-ajasta erottaa mm. sen pitkäjänteisyys, aktiivisuus ja haastavuus. Merkityksellisen vapaa-ajan harrastaja pyrkii kehittymään, oppimaan taitoja, laajentamaan tietämystään ja kartuttamaan kokemustaan. Harrasteen tai ajankäytön palkitsevuus voi olla saavutettavissa vasta pitkällisten ponnistelu- jen ja harrastuksen jälkeen. Rennosta vapaa-ajasta, jonka lähtökohtana on hedonistisuus eli välitön mielihyvä, merkityksellinen vapaa-aika poikkeaa nimenomaan sen pitempikestoiseen mielihyvään, iloon ja palkitsevuuteen tähtäämisellä. (mt.)

Vapaa-aika ei ole yksiselitteinen ja selkeä käsite. Heinosen mukaan alan tutkijat antavat tutkimuksissaan paljon tilaa pelkästään käsitteiden määrittelylle ja vapaa-aika käsitteenä on epäselvä. Englanninkielessä sanat free time ja leisure tarkoittavat va-

paa-aikaa. Näillä sanoilla on kuitenkin eriävät merkitykset ja Stebbins pitää nämä käsitteet visusti erossa toisistaan: free time tarkoittaa työn ulkopuolelle jäävää vapaasti käytettävää aikaa ja leisure itse valittua aktiivista ja iloa tuottavaa toimintaa, jossa henkilö haluaa käyttää kykyjään ja resurssejaan kehittyäkseen ja saavuttaakseen täyttymyksen tunteen. (Heinonen 2004.)

Tässä tutkimuksessa vapaa-ajalla tarkoitetaan palkkatyön ulkopuolelle jäävää aikaa. Siihen sisältyvät mm. harrastukset, laiskottelu, kotityöt, sosiaalisten suhteiden ylläpito, yhdistystoiminta, rentoutuminen, liikunta ja ”irrottelu”.

Staci Newmahr on tuoreessa kirjassaan ja aikaisemmin ilmestyneissä artikkeleissaan tutkinut sadomasokismia sosiaalisena ilmiönä merkityksellisen vapaa-ajan näkökulmasta. Hän mainitsee artikkelissaan Rethinking Kink: Sadomasochism as a serious leisure (Newmahr 2010, 318) kuusi sadomasokismille tyypillistä ominaisuutta, jonka perusteella, Stebbinsin teoriaan nojaten, sadomasokismin harrastaminen voidaan luokitella vakavaksi vapaa-ajaksi:

1. Pitkäjänteisyyden ja sisukkuuden tarve – paluu asian pariin vastoinkäymisistä huolimatta
2. Ajanviete/harraste urana
3. Vaivannäkö, jolla saavutetaan tietoa, harjoitusta, kokemusta ja/tai erikoistaitoja
4. Pysyvät edut – henkilökohtaiset ja psykososiaaliset edut, joita syntyy aktiivisuuden tuloksena
5. Ainutlaatuinen eetos – yhteisön sielu
6. Henkilökohtainen identifikaatio vapaa-ajan käyttötapaan
(mt.)

Hän korostaa kirjassaan *Playing on the edge* sitä, että sadomasokismin ymmärtäminen merkityksellisen vapaa-ajan käyttötavaksi sallii sen moniulotteisuuden ja sosiaalisen merkittävyyden huomioimisen ja tunnustamisen (Newmahr 2011, 84).

4.3 Alakulttuuri

Osakulttuuri, marginaalikulttuuri ja alakulttuuri ovat kaikki valtakulttuurista erotettavissa olevia kulttuurin muotoja. Valitsin tutkimuksessani käytettäväksi näistä mielestäni rinnakkaisista termeistä sanan alakulttuuri. Joidenkin mielestä alakulttuuri on alisteinen käsite, mutta minun mielestäni kyse olisi alisteisuudesta vain, jos alakulttuuri pyrki valtakulttuuriksi – jota se ei siis näkemykseni mukaan tee. Toisten tutkijoiden mielestä kyse on valtakulttuurin rakenteissa ja sisällä toimivasta kulttuurista, toiset näkevät alakulttuurin valtakulttuurista irrallisena, eristäytyneenä tai eristettynä kulttuurina. Esittelen eri tulkintoja alakulttuurista ja lopuksi määrittelen oman tutkimukseni kannalta olennaisella tavalla tuon monisyisen käsitteen.

Teoksessa *Autenttinen ihminen* Bo Lönnqvist kuvailee kulttuuria ja sen tutkimusta näin:

Kulttuuri on pikemminkin hämähäkinverkon tapainen ilmiö, jota päivittäin on korjattava siihen tarttuneiden kärpästen ja korentojen jäljiltä. Aamukasteessa verkko näkyy paremmin, sen sijaan itse tekijä on piilossa, odottamassa saalistaan verenmaku tuntosarvissa. Ihmisinä ja tutkijoina olemme sekä verkon kutojia että saalistajia. Lukijalle tarjotaan kastehelmiä ja raatoja.
(Lönnqvist 2006, 11)

Tietojätti (2004, 24) kuvaa alakulttuuria yhdellä lauseella:

Alakulttuuri - pääkulttuurista poikkeava uskonnollisen, rodullisen tms. ryhmän kulttuuri.

Laajemmin aihetta käsitellään mm. Airi Mäki-Kulmalan teoksessa *Alakulttuuri ja initiaatio* (Mäki-Kulmala 1994), jossa Mäki-Kulmala tiivistää muiden tutkijoiden (Durkheim, Szczepanski) näkemyksiä, ja jakaa omiaan, kuvaamalla kulttuuria ja yhteisöä näin:

Szczepanskin mukaan kulttuuri on kokonaisuus, jonka muodostavat ihmistoiminnan materiaaliset ja ei-materiaaliset tuotteet, arvot ja tunnustetut käyttäytymistavat, jotka missä tahansa yhteisössä ovat objektivoituneet ja tulleet omaksutuiksi ja jotka välitetään toisille yhteisöille ja seuraaville sukupolville. Kulttuuri on aina paikannettu aikaan ja alueeseen

sekä sosiaaliseen yhteisöön, eikä sitä ole olemassa sosiaalisen ryhmän ulkopuolella. Yhteisön kulttuuri onkin kokonaisuus, jonka muodostavat elävät, ajankohtaiset ja toimivat tuotteet sekä yhteisön jäsenten elämässä tunnustettua roolia esittävät mallit.

(mt. 15.)

Yhteisöllisyyden tutkimuksessa viitataan usein Durkheimiin. Oleellisena tällöin nähdään se, että yhteisöissä syntyy kollektiivinen tietoisuus, yhteinen tulkinta eri ilmiöistä, tulkintaa vastaava kieli, yhteinen historia, yhteisiä vastustajia. Yhteisössä syntyy ME. Tämän kautta kehittyy kunkin yksilön minä ja myös tietoisuus omasta minästään.

(mt. 33.)

Käsittelmänsä nuorison alakulttuurin ominaispiirteiksi Mäki-Kulmala kuvaa tahtoa kyseenalaistaa vallitsevat valtarakenteet, ideologiat, uskonnot ja instituutiot. Alakulttuurin jäsenet valitsevat ne valtakulttuuriin piirteet, joihin he myöntyvät ja jota vastustavat. (mt. 1994, 313) Nämä piirteet tulevat selvästi esiin punk-alakulttuurissa. Valmiin ja itsestään selvän tilalle alakulttuurin jäsenet pyrkivät asettamaan omasta näkökulmastaan eettisesti ja moraalisesti perusteltuja arvoja ja asenteita.

Chris Jenksin (2005) tarjoaa teoksessaan Subculture eri tulkintoja ja määritteitä alakulttuurille. Hän toteaa, että alakulttuuri on käsite, jolla on pitkä mutta unohdettu historia. Tutkimuksessaan populaarimusiikin yleisöjen identiteeteistä Taru Leppänen (2007) tiivistää Jenksin ja Hedbigen tulkintoja kirjoittaen:

Alakulttuurilla viitataan ihmisryhmään, joka jakaa keskenään samanlaisia käyttäytymistapoja ja uskomuksia, jotka puolestaan eroavat siitä laajemmasta kulttuurista, jossa he elävät. Alakulttuurin jäsenet saattavat erota valtavirran kulttuurin edustajista jäsentensä iän, etnisyyden, sukupuolen, ”rodun” tai luokan suhteen.

(mt., 276)

Leppänen kertoo myös, että populaarimusiikintutkimuksessa on alettu puhua skenesestä alakulttuuri-käsitteen ongelmallisuuden vuoksi. Cohenia lainaten hän kirjoittaa skenellä tarkoitettavan ihmisryhmää, joka jakaa keskenään jotakin, esimerkiksi musiikkimaun, ja sitä on käytetty kriiikkittömästi korvaamaan yhteisön tai alakulttuurin kaltaisia käsitteitä. Alakulttuurissa ja yhteisössä ryhmät nähdään yhtenäisinä, pysyvinä ja paikallisina, mutta skene-käsite haastaa tämän näkemyksen. (Leppänen 2007, 276)

Frans Mäyrä tarkastelee Kulttikirjassa roolipelikulttuuria ja esittää mielenkiintoisen näkökulman alakulttuuriin:

Harrastajien alakulttuurin kohdalla ”kulttuuria” ei tulisi ymmärtää samoin kuin perinteisen yhtenäis- ja kansankulttuurien tapauksessa, missä yhteisön elämäntapa, arki ja juhla, sen jäsenten jakama maailmankuva arvoineen ja normeineen, rituaaleineen ja kertomuksineen ovat muodostamassa verrattain yhtenäistä ja kokonaisvaltaista kulttuurillista kokonaisuutta. Modernit (tai myöhäismodernit) alakulttuurit toimivat ympäröivän yhteiskunnan rakenteissa, sen lisäulottuvuuksina, eivätkä ne siten muodosta samanlaisia sosiokulttuurisia kokonaisuuksia. Pääosin vapaa-ajan sfäärissä toimivat alakulttuurit tulisi erottaa erillisistä, yhteiskunnan taupan järjestäytyneistä muodosteista.
(mt., 87)

Nämä lukuisat tulkinnat ja näkemykset alakulttuurista antavat toisaalta runsaasti aineksia oman määrittämisen muodostamiseen alakulttuurista, toisaalta aiheuttavat ristiriitoja käsitteen määrittelyyn. Perustuen omiin havaintoihini, tietopohjaani ja aineistooni teen seuraavanlaisen synteessin ja tässä tutkimuksessa alakulttuuri-käsitettä kuvataan näin:

Alakulttuuri on joustava ja muokattavissa oleva käsite ja yhteisö. Se on omavalintainen, yksilöistä koostuva yhteisö, jonka jäseniä yhdistää jokin piirre tai kiinnostuksen kohde. Alakulttuuriin kuuluu oma kieli, normisto, tulkinta ilmiöstä ja kiinnostus siihen. Alakulttuuriyhteisössä syntyvä ME-henki ei heikennä henkilön identiteettiä vaan vahvistaa sitä. Vaikka alakulttuuri sisältää yhtenäisiä arvoja ja normeja sekä rituaaleja ja hierarkioita, se ei pakota jäseniään noudattamaan näitä ehdottomana lakina vaan enemmänkin ne toimivat viitekehyksinä. Alakulttuurit ovat todellakin valtakulttuurin lisäulottuvuuksia ja toimivat sen rakenteissa, eivät sen ulkopuolella. Henkilö voi olla osa useampaa alakulttuuria ja sen lisäksi vielä valtakulttuurin kiistaton jäsen.

Kinkykulttuurissa on mielestäni selkeitä alakulttuurin piirteitä: sen muodostavat yksilöt, joilla on yhteinen kiinnostuksen kohde (kinky yhteisenä kiinnostuksen kohteena sisältää paljon erilaisia mieltymyksiä), sanasto, normisto ja tulkinta kinkykulttuurista ilmiönä. Yhteisössä syntyvä ME-henki ei heikennä yksilön identiteettiä vaan tukee sitä ja auttaa yksilöä kehittymään. Me vastaan muut -henki luo myös yhteisöllisyyttä

ja vahvistaa alakulttuuria. Kuten aiemmin mainitsin, taiteista esimerkiksi valokuvat, sarjakuvat, elokuvat ja pukeutuminen sekä näyttämötaide, musiikki ja kirjallisuus ovat osa kinkykulttuuria. Kyseinen alakulttuuri muodostuu kuitenkin mielestäni ennen kaikkea jäseniensä halusta kuulua yhteisöön tai toteuttaa itseään tietyssä ympäristössä. Näen kinkykulttuurin osana seksuaalikulttuureja, jotka sijaitsevat valtakulttuurin sisällä, eivät sen ulkopuolella.

5 HAASTATTELUAINEISTON KÄSITTELY

Valitsin tutkimukseni tiedonkeruumenetelmäksi puolistrukturoidun haastattelumenetelmän, jota Hirsjärvi ja Hurme (2008) kutsuvat teemahaastatteluksi. Teemahaastattelu lähtee oletuksesta, että kaikkia yksilön kokemuksia, ajatuksia, uskomuksia ja tunteita voidaan tutkia kyseisellä menetelmällä. Teemahaastattelussa korostetaan haastateltavien elämysmaailmaa ja määritelmiä tilanteista. (mt., 48.)

Tutkimuksia jaotellaan usein karkeasti aineistonkeruumenetelmien perusteella kvalitatiivisiin eli laadullisiin ja kvantitatiivisiin eli määrällisiin tutkimuksiin, mutta ne voidaan nähdä myös toisiaan täydentävinä tutkimusmenetelminä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 135-136).

”Kvalitatiivisesti suuntautuneessa tutkimuksessa on tapana puhua otoksen sijasta harkinnanavaraista näytteestä, koska tilastollisten yleistyksien sijasta pyritään ymmärtämään jotakin tapahtumaa syvällisemmin, saamaan tietoa jostakin paikallisesta ilmiöstä tai etsimään uusia teoreettisia näkökulmia tapahtumiin ja ilmiöihin. Muutamaa henkilöä haastatteleamalla voidaan saada merkittävää tietoa. Jos tehdään tapaustutkimusta, jokainen yksilöön kohdistuva tiedonkeruu voi sisältää suuren joukon havaintoja – aineisto on siis kvantitatiivisesti runsas. Kvalitatiivisesti keskittyminen yhteen tapaukseen antaa mahdollisuudet tutkia yksityiskohtia, esimerkiksi selvittää spesifisten toimintojen yhteyttä olosuhteisiin ja tilanteisiin.” (Hirsjärvi & Hurme 2008, 59)

Tutkimukseni olennainen osa on tutkia haastateltavieni kokemuksia ja ajatuksia kinkykulttuurista ja kinkybileistä, joten teemahaastattelu oli paras tiedonkeruumenetelmä. Kyselyllä olisi saavutettu laajempi otanta, mutta pidin tärkeämpänä saada spesifiä tietoa ja valitsin haastateltaviksi henkilöitä, joilla on kokemusta nimenomaan Turun Baletin bileiden tuottamisesta ja bileisiin osallistumisesta sekä kinkybileistä ja kinkykulttuurista yleisesti. Haastatteluja purkaessani olen halunnut säilyttää vahvasti haastateltujen äänen ja koen, että sanavalinnoilla on suuri merkitys kuvattaessa haastateltujen henkilökohtaisia näkemyksiä kinkykulttuurista ja -bileistä. Tämän vuoksi kappaleissa, joissa käsittelen haastatteluaineistoa, esiintyy paljon puhekielisiä ilmauksia.

Ensimmäisessä aluvussa kerron tutkimusta varten tehdystä haastattelusta, haastatelluista henkilöistä ja heidän näkemyksistään haastattelussa käytettyjen termien sopivuudesta. Toisessa ja kolmannessa aluvussa käsitelen kinkybileitä yleensä sekä Turun Baletin kinkybileitä ja niiden erityispiirteitä. Viimeisissä aluvuissa perehdyn tuottajuuteen.

5.1 Haastattelu ja haastateltavat

Haastattelu

Olin teemoitellut haastattelut kolmeen pääteemaan: kinkykulttuuri, tuottajuus ja bileet. (Liite 1) Lisäksi kysyin taustatietoja haastateltujen suhteesta Balettiin sekä esitin tarvittaessa lisäkysymyksiä, jotka eivät liittyneet suoranaisesti mihinkään aikaisemmin mainittuun teemaan. Pääpaino haastattelukysymyksissä ja vastausten esittelyssä on suoranaisesti kinkykulttuuriin ja -bileisiin sekä tuottajuuteen liittyvissä teemoissa. Tutkimukseni kannalta tärkeintä on selvittää mitä kinkykulttuuri-ilmiöllä tarkoitetaan, miten se näkyy kinkybileissä ja -yhteisöissä, mitkä sen merkitykset ja ominaispiirteet ovat sekä mitä Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumien tuottaja tekee ja mitä häneltä vaaditaan. Haastattelin henkilökohtaisesti viittä henkilöä, jotka ovat olleet tai ovat tällä hetkellä Turun Baletin aktiivisia jäseniä ja mukana järjestämässä Turun Baletin tapahtumia. Haastatteluista kolme toteutettiin yksilöhaastatteluna ja yksi parihaastatteluna. Äänitin haastattelut ja tein muistiinpanoja haastattelutilanteessa.

Olen itse toiminut Turun Baletin tapahtumissa tuottajana ja olen tällä hetkellä yhdistyksen hallituksessa nimikkeellä tapahtumatuottaja. Oma roolini Baletissa ja se, että tunsin kaikki haastatellut hyvin saattoi vaikuttaa haastateltujen vastauksiin, mutta uskon silti saaneeni luotettavaa tietoa haastattelujeni kautta. Koska tunnen haastatellut, tiedän heidän myös olevan suorapuheisia ja kaunistelemattomia lausunnoissaan, tietäen, että haastattelija suhtautuu aineistoon objektiivisesti eikä henkilökohtaisesti. Pitäydyin tarkasti aiemmin laatimissani kysymyksissä enkä lähtenyt keskustelemaan haastattelutyylisiin, koska haastatteluista olisi ensinnäkin tullut hyvin pitkiä, nytkin kaikki haastattelut kestivät yli tunnin, ja toiseksi olisin saattanut ohjailta vastauksia tahtomattani tiettyyn suuntaan keskusteluissa.

Haastatteluissa tulee esille sekä Turun Baletin bileissä käyneiden asiakkaiden näkökulma ja järjestäjien näkökulma, koska kaikki haastatellut olivat olleet vuosien varrella molemmissa rooleissa. Haastatelluilla oli myös kokemusta muiden kaupunkien tapahtumista ja täten vartailukohtia ja tuntemusta koko alakulttuurista.

Haastateltavat

Turun Baletissa on sovittu, että jäsenten yksityisyyden suojelemiseksi henkilöistä käytetään eräänlaista pseudonyymiä tai lempinimeä eli nickiä. Kokousten pöytäkirjoissa osallistujat kirjataan pöytäkirjaan näillä nickeillä eikä henkilöiden oikeilla nimillä. Haastattelua purkaessani olisin voinut käyttää myös haastateltavieni nickejä tai muita pseudonyymejä, mutta katson kuitenkin parhaimmaksi käyttää sanaa haastateltava. Koska tutkimuksen kannalta ei ole olennaista identifioida ja kuvata haastateltuja tarkasti, kerron vain yleisesti heidän taustatietojaan. Haastattelun arkaluontoisen aihepiirin vuoksi haluan edelleen suojella haastateltujen yksityisyyttä ja avaan haastateltavain taustatietoja siten, että mahdollisesti jää epäselväksi kuka haastateltavista sanoi mitään. Tarkoituksena on häivyttää yksilön tunnistettavuus ja nostaa esiin vain tutkimuksen kannalta olennaisia asioita.

Haastattelun aluksi kysyin haastateltavien syitä ja taustoja Turun Baletin toimintaan mukaan tulemiseen sekä heidän roolejaan Baletissa ja aktiivisuudesta yleensä niin Baletissa kuin koko skenessä.

Kaikki haastatellut olivat olleet Turun Baletin hallituksen jäseniä: yksi oli nykyisin hallituksessa, kaksi oli jättäytynyt hallituksesta pois lähiaikoina, joista toinen oli toiminut hallituksessa pari vuotta ja toinen Turun Baletin perustamisesta lähtien, kaksi haastatelluista olivat olleet Baletin alkuaikoina hallituksessa, mutta eivät enää moneen vuoteen. Haastatellut olivat toimineet Turun Baletissa mm. puheenjohtajana, varapuheenjohtajana ja sihteerinä. Haastatelluista kaksi oli naisia, kaksi miehiä ja yksi androgyyni. Ikäjakauma oli 31, 35, 38, 43 ja 47 vuotta. Kaikki asuivat tällä hetkellä Turussa ja olivat yhtä lukuunottamatta Turun Baletin jäseniä.

Jokainen haastatelluista oli toiminut Turun Baletin bileissä sekä järjestäjänä että osallistujana: joissain tapauksissa henkilö oli ollut osana ryhmää, joka järjesti tapahtuman ja toisissa maksavana bilettäjänsä ilman järjestäjän roolia. Kaikki olivat myös

käyneet muiden kaupunkien kinkybileissä asiakkaina ja yksi oli toiminut myös järjestäjänä muuallakin kuin Turussa.

Haastatellut olivat olleet aktiivisesti Baletin toiminassa mukana vaihtelevasti eri aikoina. He eivät muistaneet tarkkoja vuosilukuja, joten ajat eivät ole tarkkoja, mutta viidestä yksi oli toiminut aktiivina vuosina 1999-2010, kaksi Baletin alkuvuosina (ennen 2005) ja kaksi viimeisen kuuden vuoden aikana. Useimmat olivat tulleet mukaan toimintaan henkilökohtaisen kiinnostuksen myötä ja tuttavien seurassa.

Haastatteluissa käytetyt termit

Koska kinky- ja alakulttuuri ovat olennaisia termejä tutkimukseni kannalta, halusin selvittää miten haastateltavani ymmärtävät nämä sanat ja ovatko he kanssani samaa mieltä niiden sopivuudesta ja siitä onko kyseessä alakulttuuri. Kaikki informantit olivat sitä mieltä, että kyseessä on alakulttuuri. Toisille alakulttuuri oli tutumpi ja selkeämpi käsite kuin toisille. Haastatelluilla oli eri syitä määrittellä kinkykulttuuri alakulttuuriksi. Toisten mielestä alakulttuurin määrittelyyn riitti se, että kyseessä on ryhmä, joka on rakentunut selkeään teeman ympärille ja syntynyt yhdistysten perustamisten myötä. Kinkykulttuurin myös mainittiin jakaantuvan blokkeihin pienempiin ryhmiin: ryhmän sisäisiin ryhmiin ja täten alakulttuuri olisi sateenvarjokäsite. Joillekin haastatelluista olennainen määrite alakulttuurille oli se, että se on salaista: ei kerrota kaikille, että ollaan mukana kyseisessä toiminnassa. Yleisen hyväksynnän ja ymmärryksen puuttuminen koettiin myös ulkopuolelta tulevaksi tekijäksi siihen, että kinkykulttuuri voidaan nähdä alakulttuurina. Sisältä lähtevistä määreistä tuli esille se, että yhteisö syntyy ihmisten omasta tarpeesta ilmaista itseään ja seksuaalisuuttaan sekä halu jakaa nämä muiden, asian ymmärtävien ihmisten kanssa.

Mielenkiintoisen eron alakulttuuri- ja osakulttuuri-termien välillä esitti eräs haastateltavistani: alakulttuuriin kuuluvat eivät sovi yhteiskunnan normeihin, kun taas puhuttaessa osakulttuurista, ollaan jo jollain tasolla hyväksytty osa kokonaisuutta. Esimerkkinä hän mainitsi homokulttuurin muuttumisen alakulttuurista osakulttuuriksi. Tämä jaottelu tukee teoriaa, jonka mukaan alakulttuuri on valtakulttuurista irrallinen ja eristetty ilmiö. Kuitenkin haastateltavani mukaan osakulttuuri olisi valtakulttuurin sisällä toimiva kulttuuri. Kuten luvussa 4.3. ilmaisin, omasta mielestäni ala-, osa- ja marginaalikulttuuri eivät ole hierarkisia vaan rinnakkaisia käsitteitä. Voidaan todeta, ihmiset

antavat oman merkityksensä näille sanoille ja siksi on tärkeää keskustella siitä, mitä ne kenellekin tarkoittavat.

Haastateltujen mukaan ei ole selvää, yksioikoista tai ehdonta tietoa ja mielipidettä siitä, halutaanko kinkykulttuurin pysyvän alakulttuurina (underground) vai halutaanko sen olevan osakulttuuri vaiko kenties osa valtakulttuuria (mainstream). Jotkut haastatellut mainitsivat toivovansa kinkykulttuurin pysyvän avoimena siten, että asiasta kiinnostuneiden on helppo tulla mukaan, mutta suljettuna siten, että skenen intiimiys, yksilöllisyyden ja yksityisyyden kunnioitus säilyy.

Kinky ja queer ovat joustavia käsitteitä, joilla voi määritellä kyseenalaista identiteettiä. Molempien sanojen merkityksiksi voidaan lukea omituinen, outo ja poikkeava. Kuvaessaan itseään queeriksi tai kinkyksi henkilö määrittelee sanan merkityksen omalla kohdallaan. Kysessä voi olla pysyvä identiteetin osa ja määrite tai mahdollisesti nopean identiteetin vaihtelun väline, jota voidaan pitää vastakulttuurin ominaispiirteenä. (Goldman 1996, 170; Kaskisaari 2000, 13; Lönnqvist 2006, 58)

Kysyin sanojen kinky ja kinkykulttuuri sopivuudesta ja sitä, määrittelevätkö haastateltavat itse itsensä kinkyiksi. Useimmille sana kinky kelpasi paremman puutteessa. Sen katsottiin siis olevan käyttökelpoinen yleiskäsite, jota pidettiin parempana kuin pervo-sanaa. Haastateltujen mukaan pervoon liitetään negatiivisia arvovaroituksia ja pervon katsotaan liittyvän jonkun kielletyn harjoittamiseen. Yksi haastateltavista ei pitänyt kinky-sanasta, eikä käyttänyt sitä (itsestään tai muista). Hänestä mukavampia sanoja olivat vino tai härö, joita voitiin käyttää yhteisön sisällä keskusteltaessa niin, että ulkopuoliset eivät ymmärtäneet mistä oli kyse.

Haastateltujen vastauksista saattoi päätellä, että he olivat miettineet jo aikaisemmin kinky-sanan merkitystä ja sopivuutta. Yhteisön oma kieli ja sanasto voivat olla välineitä erottaa alakulttuuriin kuuluvat ja siihen kuulumattomat henkilöt. Tämä tukee aikaisemmin mainittua Mäki-Kulmalan muotoilemaa ajatusta siitä, että yhteisöllä on yhteinen tulkinta ilmiöistä ja tulkintaa vastaava kieli (Mäki-Kulmala 1994, 33).

Useat haastatelluista korostivat, että kinky/kinkeys tulee ihmisestä itsestään ja myös kinkykulttuuri on syntynyt sisältäpäin rakentuen ihmisten tarpeesta eivätkä siis kinky

eikä kinkykulttuuri ole ulkopuolisten määriteltävissä. Kolme viidestä haastatelluista vastasi myöntävästi kysymykseen, määritteletkö itsesi kinkyksi. Kuten aiemmin kävi ilmi, yksi ei pitänyt tätä sanaa hyvänä, koska se on skenessä oleville liian avoin määrite ja skenen ulkopuolella oleville liian leimaava. Yksi sanoi, että on ehkä joskus mieltänyt itsensä kinkyksi, mutta tällä hetkellä hän ei määrittele itseään kyseisen alakulttuurin kautta. Eräs haastateltava (5) muotoili asian hienosti: "(--) en mä nää itseäni sillein että, mihin lokeroon kuulun enemmän mitkä lokerot ovat osa minua..."

Useimpien haastateltavien mielestä termit olivat kelpoja, joten jatkoin niiden käyttämisestä haastattelussa, mutta tarvittaessa tarjosin ja käytin vaihtoehtoisia, mutta samaan ilmiöön viittaavia sanoja.

5.2 Kinkybileet

"Tän [kinkybileiden] lähtökohtana on se, että toteutetaan ja nähdään ja hyväksytään aikamoista niin sanottua erilaisuutta, joka ei välttämättä ole ensisijaisesti samaa erilaisuutta, mitä itse edustaa."
(Haastateltava 3)

Kaikki haastatellut olivat käyneet vuosien aikana useissa muidenkin kaupunkien bileissä sekä kymmeniä kertoja Turun Baletin tapahtumissa. Kysyin miten kinkybileet eroavat muista – tavallisista - bileistä ja tapahtumista. Kysymykseen vastaamista vaikeutti se, että en nimennyt mitään suoranaista vertailukohtaa tai tapahtumaa. Haastatellut pystyivät silti nimeämään useita ominaisuuksia ja piirteitä kinkytapahtumista, joita muissa tapahtumissa ei ole. Mainituista vahvimmin esille nousi etiketti eli käyttäytymissäännöstö. Lähes kaikki mainitsivat myös yleisön monimuotoisuuden, laitteet, tilaisuuden seksuaalisen virittyneisyyden ja tietysti itse kinky-teeman kinkybileiden ominaispiirteiksi. Myös tavallista vähäisempi alkoholinkäyttö kinkybileissä mainittiin. Esille tulivat myös seuraavat asiat: voi joutua näkemään jotain, mitä ei tavallisesti näe ja tämä pitää hyväksyä ja siihen valmistautua kun bileisiin tulee (tosin jotkut tulevat bileisiin juuri sen takia), kinkybileet ovat ainoa paikka jossa voi tuoda esille kinkyä puolta itsestään julkisesti ja dress code on joustavampi kuin esim. gootti-bileissä. Toisaalta kinkybileisiin voidaan tulla vain tapaamaan tuttuja ja vaihtamaan kuulumisia tai tapaamaan uusia ihmisiä - kuten tavallisiin bileisiin. Haastateltavani tiivis-

tää kinkybileiden poikkeavuuden tavallisesta illasta kävijän näkökulmasta: ”Toisin kuin keskimääräiseen ravintolailtaan, niin tänne tullaan melkoisella määrällä valmistautumista, sekä henkisesti että esteettisesti.” (Haastateltava 1)

Bile-etiketti

Etiketti tekee kinkybileistä tavallisia bileitä säädellymmän tapahtuman. Tapahtumien järjestäjänä tiedän, että henkilökunnan edustaja voi puuttua kähmimiseen eli esimerkiksi takamuksen puristukseen ja huomauttaa puristelijalle, että hänellä ei ole oikeutta koskea ilman lupaa. Tällaisiin asioihin henkilökunnalla ei ole velvollisuutta (eikä ehkä haluakaan) puuttua tavallisten baari-iltojen aikana. Baletin bileissä henkilökunnan edustaja voi huomauttaa asiasta ja tarvittaessa poistaa henkilön tapahtumasta. Kinkybileissä käyttäytymistä valvovat niin baarin oma henkilökunta kuin järjestäjäyhteisön edustajat. Esimerkiksi Turun Baletin bileissä lavalla tapahtuvissa juonnoissa sekä seinillä olevissa julisteissa kehoitetaan ilmoittamaan henkilökunnalle sopimattomasta käytöksestä. Tällainen valvonta tuntuu saavan aikaan sen, että sen sijaan, että ihmiset tuntisivat itsensä hyvin rajoitetuiksi ja valvotuiksi, he tuntevatkin olonsa poikkeuksellisen vapautuneeksi ja turvalliseksi. Eräs haastateltava kuvasi asiaa näin:

” Se lähtee (--) siitä mitä, minkälainen esiintyminen ja käytös katsotaan hyväksyttäväksi baarissa. Tää toimii niinku kahta(p)päin, että tietyt tavat on hirveen paljon tiukemmat, jopa, käyttäytymiskoodit ja sit jossain toisessa kohdassa ne on... Antaa taas ihan toisenlaisia vapauksia kun tuol kaupungilla muualla.” (Haastateltava 3)

Tämä näkyy mm. siinä, että bileiden osallistujilla saattaa olla hyvin vähän vaatetta päällä, joskus rinnat tai pakarat paljaina. Tällaista pukeutumista ei baareissa normaaliolosuhteissa hyväksyttäisi, mutta kinkybileiden aikaan se on sallittua.

Selkeä käyttäytymiskoodi kinkybileissä helpottaa tuottajan työtä, koska bileissä on enemmän henkilöitä, jotka valvovat osallistujien turvallisuutta ja asiallista käyttäytymistä. Myös ravintolan järjestyksenvalvojat tietävät Fetish Clubeilla, miten karsia jos sisääntulotilanteessa mahdolliset häiriköt, joten uhkaavia tilanteita ei pääse syntymään. Tuottajalla on yksi huoli vähemmän, kun voi luottaa siihen, että järjestystä ylläpidetään asiantuntevasti.

Tuottajan täytyy sopia yhdistyksen hallituksen ja muiden aktiivisten jäsenten kanssa rajat, joita noudatetaan ja ohjeistetaan muita noudattamaan. Vastuu valinnoista kantetaan yhdistyksenä. Kuten haastatteluissa käy ilmi, kinkykulttuuritapahtumissa tuottaja ei ole auktoriteetti eikä vastuunkantaja yksin, vaan osa ryhmää ja yhteisöä.

Yleisö

Yleisöstä ja osallistujista kysyessäni sanottiin yleisön olevan sekä homo- että heterogeenista. Heterogeenisyydellä tarkoitettiin yleisön moninaisuutta: laaja ikäjakauma, eri mieltymykset ja kiinnostuksenkohteet, eri taustat, eri motivaatio ja tarkoitusperät osallistua bileisiin. Homogeenisyydellä viitattiin oletettavasti tietynlaiseen samanlaisuuteen kiinnostuksenkohteiden suhteen: kaikki ovat kinkyjä. Haastateltavat kertoivat myös, että koska kävijöillä on eri intressejä, on hyvin vaikeaa, oikeastaan mahdotonta miellyttää kaikkia; jotkut tulevat bileisiin tapaamaan vanhoja tuttuja, jotkut tutustumaan uusiin ihmisiin, jotkut vain katselemaan tai näyttäytymään, jotkut sessioimaan ja jotkut etsivät kumppania. Musiikin, esitysten ja sisustuksen suhteen on myös paljon erilaisia mieltymyksiä. Eräs haastateltavistani havainnollisti kinkybileiden sisällöntuottamisen vaikeutta näin: tyypillisesti ravintolaan mennessään ihmiset menevät keikalle tai tietävät, että paikassa soi tietyn tyyppinen musiikki tai kyseessä on tietyn teeman mukainen paikka ja nämä ovat syitä, jonka takia yleisö menee tiettyihin tapahtumiin ja ravintoloihin. Tämän tyyppisiä ohjelmiston ja sisällöntuottamisen kannalta selkeitä syitä kinkybileisiin osallistumiselle ei ole, siksi ohjelmiston ja musiikin valitseminen kinkybileisiin on hyvin haastavaa.

Tuottajan näkökulmasta yleisön heterogeenisyys ja erilaiset toivomukset siitä, mitä Turun Baletin bileissä pitäisi tapahtua, tekevät tapahtumien sisällöntuotannosta hyvin haastavaa. Esiintyjien valitseminen ja esitysten tekeminen on usein suuren työn takana. Kinkybileiden ohjelmistossa on viime vuosina ollut havaittavissa trendejä: friikisirkus-, burleski- ja tuliesitykset ovat olleet suosittuja. Kuitenkin käydään jatkuvasti keskustelua siitä, millainen esitys on liian rankka ja ratsastaa vain shokkiarvolla ja millainen esitys on taas liian tylsä, tavanomainen ja moneen kertaan nähty. Oman ongelman ohjelmistonsuunnitteluun tuo se, että osa kävijöistä on käynyt vuosikautia bileissä ja nähnyt siis lähes kaiken ja osa on ensimmäistä kertaa kinkytapahtumassa. Näitä hyvin erilaisin odotuksin tapahtumaan saapuvia henkilöitä tuskin miellyttää sama ohjelmanumero.

Rajankäynti mainstreamin ja undergroundin välillä on tuottajalle ongelma; yksi tuottajan tehtävistä on tiedottaa tapahtumasta ja mainostaa sitä, mutta alakulttuuritapahtumaa ei voi eikä ole mielekästä mainostaa samalla tavoin kuin yleistä kulttuuritapahtumaa. On selvää, että kaikkia ei kinkykulttuuri kiinnosta, joten sen sijaan, että pyrkisi saamaan tapahtumalle mahdollisimman paljon näkyvyyttä, kannattaa kinkykulttuurituottajan keskittyä löytämään kanavat, jotka tavoittavat asiasta kiinnostuneet. Tarkoituksena on kuitenkin myös tiedottaa tapahtumista uudelle, potentiaaliselle yleisölle, joten ei ole hyvä käyttää ainostaan tiedotuskanavia, jotka tavoittavat vain jo kinkykulttuurin pariin löytäneet henkilöt. Turun Baletin tiedottaja pyrkii huomiomaan skenen ulkopuoliset, mahdollisesti kinkybileistä kiinnostuneet henkilöt, satunnaisilla Turun Balettia käsittelevillä artikkeleilla sanomalehdissä ja ilmaisjakelulehdissä, tiedottamalla lehtien tapahtumapalstoilla sekä julistemainonnalla. Lehtiin lähetettävien tiedotteiden laadinta on tasapainoilua sen välillä, että kerrotaan bileistä tarpeeksi, jotta saadaan kiinnostus ja huomio herätetyksi, mutta ei liikaa, jotta monelle edelleen hieman salaperäinen ja underground -tunnelma kinkybileiden kohdalla säilyisi. Aikaisemmin Turun Baletissa laajemmalti käytetty juliste-mainonta tuntuu olevan aikansa elänyttä, sekä haastateltavien että oman kokemukseni perusteella. Skenen sisällä tiedotus tapahtuu forumeilla ja yhdistyksen omilla nettisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa (Facebook).

Dungeon-laitteet ja oheistuotteet

Kinkybileitä varten luodaan tapahtumapaikalle puitteet kinkyilyyn. Paikalla on lähes poikkeuksetta dungeon-laitteita, jotka ovat osallistujien vapaassa käytössä, kertoivat haastateltavat. Tarvittaessa henkilökunta opastaa ja auttaa laitteiden käytössä ja valvoo niiden turvallista käyttöä. Tila on varattu kinkyjen käyttöön ja sisääntulija tietää pääpiirteissään mistä on kyse. Tilaisuudessa saattaa olla yhdistyksellä myynnissä piiskoja, käsirautoja tai muita välineitä. Toisinaan paikalla on jonkun yhteistyökumppanin myyntipöytä.

Turvallisuus on myös tärkeää dungeon-laitteiden asianmukaisessa käytössä. Dungeon-laitteet ovat olennainen osa kinkybileiden sisustusta ja sisältöä. Oman kokemukseni mukaan ne ovat jotakuinkin ainoa asia, josta ei tarvitse neuvotella; ohjelma, sisustus, musiikki, mainostus – lähes kaikki muu kinkybileisiin liittyvä vaatii aina kes-

kustelua. Tuottaja on usein yleisön ja dj:n linkkihenkilönä, yrittää löytää enemmistöä miellyttävää ohjelmaa ja mainostaa tilaisuutta resurssien mukaan.

Tuottajan tehtäviä ovat myös yhteistyökumppanin saaminen mukaan bileisiin. Fetish Clubeilla on yritysten kanssa toimittu seuraavasti: yrittäjä (esim. vaate- tai kenkämyyjä) tuo omia tuotteitaan esiteltäväksi lavalla muotinäytöstyyppisessä näytöksessä ja näytöksen jälkeen myy tuotteitaan paikan päällä olevassa myyntipöydässä. Näytöksen voi suunnitella joku yrittäjä itse tai Turun Baletin bileiden järjestäjä tai järjestäjät. Myyntipöydässä on esillä pieni valikoima yrittäjän tuotteita ja bileiden asiakkaille tarjotaan tuotteita tarjoushinnoin. Vielä myyntiä tärkeämpi tarkoitus yrittäjillä on tehdä itsensä ja tuotteensa tunnetuiksi bileissä kävijöiden keskuudessa. Tuottajan ja muiden yhdistyksen jäsenten tehtävä on löytää sopivia yhteistyökumppaneita tapahtumiin.

Kinkyt ja fetissit

Haastellut totesivat, että kinky-teema on tietysti yksi asia, joka ilmiselvästi erottaa kinkybileet muista bileistä. Kinkeys näkyy ihmisten asuissa, rooleissa ja seksuaalisesti virittäytyneessä tilaisuudessa. Kymmeniä kinkybileitä nähneenä voin kertoa, että monilla osallistujilla on asuihin ja materiaaleihin liittyviä fetissejä kuten kumi- tai nahkafetissi. Lisäksi koulutytön tai -pojan asut ovat yleisiä, kuten myös lyhyet hammeet, nahkahousut ja korsetit. Tällaisia asuja ja elementtejä näkee hieman tavallissakin bileissä, mutta yleensä pienemmässä määrin ja hienovaraisemmin esille tuotuna. Domina ja sub saattavat osoittaa roolinsa asuillaan ja asusteillaan. Usein alistuvalla henkilöllä on kaulapanta ja dominalla saattaa olla runsas valikoima piiskoja, raippoja, läpsyttimiä ja muita välineitä vyöllään. Myös bondage-köysiä saatetaan käyttää asusteena.

Eräs haastateltavista mainitsi mielenkiintoisen ilmiön kinkykulttuurissa ja -bileissä: skenessä on näkyviä, karismaattisia henkilöitä, jotka tulevat tunnetuiksi yhteisössä. He eivät siis ole esiintyjä tai muutenkaan millään lailla poikkeavassa roolissa alakulttuurin muihin jäseniin nähden. Kuitenkin saattaa syntyä ”idolit tapaa fanit”-tyyppinen hetki, kun kyseiset henkilöt osallistuvat kinkykulttuuritapahtumiin. Tällaisen henkilön, josta on siis saattanut kuulla ja jonka kanssa on voinut keskustella forumeilla ja chatteissa, tapaaminen kasvokkain voi olla hyvinkin merkittävä hetki, heille, jotka suhtau-

tuvat kunnioittaen ja ihailien näihin henkilöihin. Haastateltava arvioi, että tämä ilmiö voi johtua siitä, että nämä ”idolit” ovat vahvasti mukana persoonallaan ja että heidän tarinoidensa ja esiin tulemisensa kautta ovat muut saattaneet ”löytää juttuja”. ”Jutuilla” viitataan asioihin, jotka ovat voineet edistää oman (kinky)identiteetin hahmottamista, esim. seksuaalisia mieltymyksiä ja seksuaalisuuden toteuttamisen tapoja. Myös muut haastateltavat toivat esille karismaattisten ja vahvan persoonallisuuden omaavien henkilöiden näkyvyyden ja merkittävyyden skenessä sekä tiettyjen henkilöiden aseman asiantuntijana tai muuten kunnioitettuna henkilönä. Tällaisia suhteita tai roolijakoa harvoin näkee tavallisessa bileissä – yleensä osallistujat (yleisö, bilettäjä), ovat tasavertaisia.

Alkoholinkäyttö

Sen sijaan, että yhdistäisivät viinan ja bilettämisen, kuten usein tavallisissa bileissä tehdään, jotkut saattavat ajatella ”(--)) et ei juo mitään, et ottaa tän asian niin vakavasti, et halua olla ihan selvinpäin, et muistaaki jotain.” (Haastateltava 2). Jotkut taas tarvitsevat huomattavan määrän rohkaisuryppyjä uskaltautuakseen paikalle ja vapautuakseen. Henkilökunta valvoo, ettei liian juopuneita ihmisiä päästetä aiheuttamaan itselleen tai toisille vahinkoa. ”(--)) tähän alakulttuuriin kuuluu voimakkaasti se, että humalassa ei sessioida.”, toteaa haastateltava 1.

Täydelliset bileet

Haastateltavat huomauttavat, että vaikka kinkybileiden suunnitteluun, rakentamiseen ja tiedottamiseen voidaan käyttää paljonkin aikaa ja vaivaa, saattavat jotkut osallistujat tulla bileisiin tekemään sitä, mitä voisi tehdä missä tahansa muualla: tavata tuttuja ja jutella. ”Et näinkin voi käydä sit niinku vaikka järjestetään tosi hulppeet puitteet, niin sit siel onkin niinku loppupeleis niinku tapaa tuttuja.” (Haastateltava 2) Osallistuja saattaa unohtaa millaisessa tapahtumassa on ja jutella kaikenlaisia kuulumisia tuttaviansa kanssa. Tästä syntyy myös ”perhemäinen fiilis” pidempään mukana olleille.

Haastateltava 1 tiivistää hyvin kinkybileiden järjestäjän näkökulmasta vaikeimman elementin yritettäessä järjestää täydelliset kinkybileet:

”(--)) sinne tullaan sitä varten, että tullaan niihin bileisiin. Ja sit katotaan haluaako joku tällä kertaa tanssia vai haluaako ihmiset sessioida julki-

sesti vai seisooko kaikki paikoillaan moikkaamassa kavereita ja on sitä mieltä, et kaikki musiikki, joka on liian rytmistä ja soi liian lujalla haittaa vaan sitä juttelua. Ja sit näistä seuraa myöskin se, et ikinä ei tiedä, ikäänkun, et millä tavalla ihmiset määrittelee, mitkä on hyvät bileet. Ne kriteerit on niin erilaiset.”

Tuottajan tarkoituksena on järjestää mahdollisimman hyvät kinkybileet, mutta se on erittäin vaativa tehtävä, koska niin yleisöllä kuin tekijöillä on eriävät mielipiteet siitä, miten hyvät kinkybileet määritellään. Yksi selkeä mittari ovat lipputulot eli taloudellinen tulos, mutta sekin on vain osa onnistunutta tapahtumaa.

5.3 Turun Baletin kinkybileet

Turun Baletin kinkybileiden katsottiin eroavan muiden kaupunkien bileistä eniten ohjelmallisuudellaan ja teemoilla. Ohjelmallisuudella viitattiin lähinnä lavalla esitettäviin ohjelmanumeroihin. Myös yleisön aktiivisuutta ja toiminnallisuutta sanottiin Turun bileissä olevan muiden kaupunkien bileisiin verrattuna enemmän. Teemoilla tarkoitettiin sitä, että Turun Baletin isoissa bileissä on teema, joka näkyy nimessä, julisteessa, sisustuksessa, ohjelmassa ja pukeutumiskoodissa. Esimerkiksi vuonna 2008 bileiden nimi oli Dark Masquerade, julisteessa esiintyi henkilöitä naamioissa, sisutukseen otettiin vaikutteita vanhoista juhlasaleista, ohjelmassa olennaisena osana olivat myös naamiot ja dress code oli naamio – kinkyasun lisäksi. Fetish Clubeilla teema näkyy kevyesti julisteessa ja ohjelmassa.

Haastatteluissa kävi ilmi, että visuaalisuus, sisustukseen ja julkisivuun panostaminen, on myös Turun Baletin bileiden vahvuus ja ominaispiirre. Varsinkin isojen bileiden sisustukseen ja ilmeeseen kiinnitetään huomiota huomattavasti. Myös ohjelmaan panostetaan: ostettujen esityksen lisäksi lavalla nähdään Baletin jäsenten itse valmistamia ja esittämiä ohjelmanumeroita.

Dark room on ollut merkittävä osa Turun Baletin isoja bileitä, sillä sitä ei enää nykyään näe monissakaan paikoissa. Dark room on pieni, hämärä huone, jonne voi vetäytyä viettämään yksityisempää hetkeä juhlahumun keskeltä.

Turun Baletin bileiden erikoisuus on myös tilava, valoisa ja pukeutumiseen tarkoitettu pukeutumistila. Monissa muissa tapahtumissa juhlapaikassa ei ole erillistä pukeutumistilaa, vaan juhla-asuun sonnustaudutaan kotona tai juhlapaikan vessassa. Usein asut ja ehostus ovat sellaisia, että niissä ei haluta liikkua julkisella paikalla, joten asu viimeistellään vasta paikan päällä.

Isojen bileiden vierailta vaaditaan dress coden noudattamista. Dress code synnyttää usein paljon keskustelua sekä yhdistyksissä että forumeilla: mikä on hyväksyttävää ja mikä ei. Turun Baletti joustaa dress codessa tarpeen vaatiessa eikä osallistujia käännytetä ovelta, jos asu ei ole tilaisuuteen sopiva, vaan henkilökunta yrittää osallistujan kanssa modifoida asun sellaiseksi, että se voidaan hyväksyä. Dress codesta pidetään kuitenkin kiinni niin, ettei tilaisuuteen päästetä sinne eksyneitä tai arkivaatteissa juhlimaan yrittäviä. Kuten missä tahansa juhlatilaisuudessa, kunnioitetaan Turun Baletin tilaisuuksissa juhlan luonnetta asianmukaisella pukeutumisella. Ongelmatilanteet syntyvät jälleen tulkinnasta ja erimielisyyksistä sekä erilaisista mieltymyksistä ja haluista toteuttaa itseään.

Muista Turun Baletin bileiden sisällöistä mainittiin Fetish Clubeilla oleva kinky-kirppis ja retroarvojen merkityksen ymmärtäminen. Sukupuolielimiä esitellään kuulemma vähemmän kuin pohjoisen bileissä. Tietysti myös sijainti Varsinais-Suomessa tekee Turun Baletin bileistä Turun Baletin bileet.

Yleisö

Asiakaskunta Turun kinkybileissä on haastateltujen mukaan heterogeenistä ja ”ilahduttavan monennäköstä porukkaa”. Eri informantit jakoivat kävijäkuntaa erilaisiin kategorioihin:

Osallistujat	Kavereita katsomaan tulleet	Muita katsomaan tulleet
--------------	-----------------------------	-------------------------

Toisen informantin mukaan osallistujat voitiin jakaa kahteen ryhmään:

Ultimate-kinkyt, jotka tulevat näyttäytymään ja ovat tiettyssä roolissa.	Henkilöt, jotka eivät korosta itseään eivätkä rooliin vaan haluavat vain olla mukana tunnelmassa.
--	---

Muut mainitsivat seuraavia ryhmiä:

Pareittain tai ryhmässä saapuvat nuoret tytöt, jotka eivät ole suhteessa keskenään (näitä näkee enemmän kuin miesryhmiä, miehet tulevat useimmin itseksseen)	Pukumiehet, jotka ovat ehkä vain eksyneet paikalle (Fetish Clubeille) tai ovat oikeasti salaa kiinnostuneet	Toivorikkaat vanhemmat sub-miehet, jotka etsivät omaa dominaa.
Nuoret parit	Ulkopuoliset tirkistelijät	Uteliaat kadunkulkijat

”--- ja siltä väliltä sekalaist seurakuntaa” (Haastateltava 4).

Kokemukseni mukaan miehiä ja naisia on Turun Baletin bileissä jotakuinkin saman verran ja lisäksi henkilöitä, joiden sukupuoli ei ole ulkopuolisen katsojan määriteltävissä eikä henkilö välttämättä edes halua määrittää itseään sukupuolensa kautta. Tässä tulee esiin bileiden queer-aspekti: lukkiutuneiden roolien ja sukupuolijakon kyseenalaistaminen pukeutumalla vaatteisiin, jotka yleensä yhdistetään vastakkaiseen sukupuoleen: bileissä näkee transvestismia, gender-blendausta ja yleensäkin eri elementtien sekoittelua: (mies)henkilöllä voi olla yllään näyttävät korvakorut ja koppalakki. Interseksuaalisuus, transseksuaalisuus ja androgyynisyys näkyvät myös bileissä. Tyttöily eli transvestismi on myös yleistä. Yleinen, monogaminen, parisuhdemallikaan ei ole välttämättä yleisin bileissä kävijöiden kesken, vaan pariskunnilla saattaa olla avoin suhde tai kävijöillä on polyamorisia suhteita.

Kinkybileissä on siis paljon queer-elementtejä: vallitsevien normien kyseenalaistaminen, sukupuolirooleilla ja seksuaalisuudella leikittelyminen sekä ”outous”. Joillain kävijöillä on myös halu irrottautua ja sanoutua irti dikotomioista mies-nainen ja heteroseksuaali-homoseksuaali. Näiden määritteiden kyseenalaistaminen ja niiden venyttäminen tai niistä kokonaan kieltäytyminen on kokemukseni mukaan kinkykulttuurissa sallitumpaa ja hyväksytympää kuin valtakulttuurissa. Tietysti yhteisön jäsenistä löytyy myös paljon henkilöitä, jotka pitävät kiinni ”normaaleista” sukupuolirooleista ja parisuhdemalleista, jotkut heistä hyväksyvät muiden ”poikkeavat” valinnat, jotkut eivät. Queer-ajattelu kyseenalaistaa heteroseksuaalisuuden perustavanlaatuisen luonnollisuuden ja aseman normina, joten korostan myös tässä yhteydessä sanojen ”normaali” ja ”poikkeava” kyseenalaisuutta lainausmerkein. (Kangasvuo 2006, 34; Rossi 2003, 121.)

Kaikkien osallistuminen kinkybileisiin ei siis liity välttämättä sadomasokismiin, vaan bileisiin saatetaan tulla tavanomaista avoimemman ja tuomitsemattomamman ympäristönkin vuoksi. Tietysti bileissä voi olla mukana myös kapeakatseisia ja ennakkoluuloisia ihmisiä, joten konflikteja voi tulla. Itse en ole nähnyt nyt lähes kuusi vuotta Turun Baletin bileissä käyneenä yhtäkään tappelua tai muita vakavia järjestyshäiriöitä. Konflikteja ja sanaharkkaa saattaa toki olla etenkin pariskuntien tai vakiokävijöiden ja ”turistien” eli satunnaiskävijöiden välillä, mutta nämäkin tilanteet selviävät väkivallattomasti ja yleensä sillä, että toinen osapuoli poistuu tai häntä kehoitetaan poistumaan paikalta.

Haastatteluissa todettiin, että ikäjakauma on tavallisiin iltatapahtumiin verrattuna huomattavasti laajempi. Vuonna 2009 Fetish Clubilla tehdyn kyselyn mukaan kyselyyn vastanneiden ikä oli 18–64 vuotta. Lähes puolet (45%) olivat 25–34 -vuotiaita, neljäsosa (25%) 18–24 -vuotiaita ja vajaa neljäsosa (22%) 35–44 -vuotiaita. (Pohtinen 2010.) Toki muissakin kulttuuritapahtumissa ikäjakauma voi olla hyvinkin laaja, koska kiinnostuksen kohteet tai musiikkimaku eivät aina katso ikää. Erään haastattelun mukaan kinkybileisiin ensimmäistä kertaa tuleva henkilö saattaa miettiä onko liian vanha osallistumaan, onko paikalla vain hyvin nuoria ihmisiä, mutta huomaa paikalle saapuessaan, että bileissä on nuoria ja vanhoja ja eniten ihmisiä siltä väliltä. Informantti 1 nosti esiin yhteisöllisyyden kehittymisen kannalta olennaisen asian kinkybileissä: ”(--)) kun se ikä ei välttämättä ole niinku määrittelevä tekijä, silloin kun ollaan bileiden yhteydessä, niin ryhmät, ystävyysverkostot, muut vastaavat saattaa olla hyvin erityyppisiä kun normaalisti.” (Haastateltava 1)

Seksuaalisuus ja sukupuoliuus

Seksuaalisuus oli lähes kaikkien haastateltavieni mielestä olennainen osa kinkybileitä. Kaksi vastaajista korosti sitä, että se on osallistujille yksilöllinen asia. Jätin tarkoituksellisesti määrittelemättä, mitä tarkoitin seksuaalisuudella ja sukupuoliuudella. Halusin nähdä, miten kukakin käsittää nämä termit ja tiedostaa seksuaalisuuden ja sukupuoliuuden roolit kinkybileissä. Yhden haastateltavan kohdalla luin, hänen pyynnöstään, haastattelulomakkeessa olevia sukupuoliuuden määritelmää selvittäviä lauseita. Hän totesi ettei näe sukupuoliuudella tai sukupuoliolla olevan mitään korostettua roolia kinkykulttuurissa. Toisen mielestä kaikessa, mitä ihmiset tekevät

on sukupuoliisuus (ja seksuaalisuus) mukana. Useimmat haastatelluista olivat sitä mieltä, että kinkybileet ovat hyvä ja turvallinen paikka leikitellä sukupuolirooleilla ja kokeilla ja etsiä omaa sukupuoliisuuttaan ja seksuaalisuuttaan. Erään haastatellun mukaan seksuaalisuus ja sukupuoliisuus ovat kinkykulttuurissa ”enemmän nestemäisiä asioita kuin kiinteitä asioita”. (Haastateltava 5)

Bileiden tavoitteet

Kysymykseen mikä on bileiden tavoite, osallistujien kannalta, yhdistyksen kannalta, yhteiskunnallisesti ja henkilökohtaisesti haastatellut vastasivat seuraavasti: Yhdistyksen näkökulmasta se, että ei jäädä tappiolle: Fetish Clubit ovat talouden selkäranka; sisällön ja kulttuurin kehittäminen sellaiseksi, että halukkailla osallistujilla on kivaa ja he saavat sisällöstä ja kulttuurista mahdollisimman paljon irti; ”ilosanoman levittäminen” eli kinkykulttuurista julkisesti puhuminen ja siitä kertominen asiasta kiinnostuneille. Yhdistyksen mainittiin olevan myös palveluntarjoaja.

”(--) riippumatta siitä taloudellisesta tuloksestakin, tekijöilläkin tuntuu ja kuuluu semmonen hehku sitten jälkeensä aina, et me tehtiin joku hyvä juttu, mistä jengi tykkäs – se on hirveen tärkeä asia kans.”
(Haastateltava 3)

Useimmat vastauksista voitiin tulkita yhdistyksen, osallistujien ja järjestäjien kannalta sekä yhteiskunnalliselta kannalta: bileissä tavataan tietynlaista jengiä, tuttuja ja ihmisiä, joilla on samanlaisia taipumuksia tai jotka ainakin hyväksyvät poikkeavatkin taipumukset, ympäristö mihin voi itsensä sijoittaa, ennakkoluulojen poistaminen, esteettisen kokemuksen ja vertaistuen tarjoaminen sekä hauskanpito ja elämyksien saaminen. Bileissä on joillain myös verkostoitumis- ja seuranhakutarkoitus.

Kolme haastateltua mainitsi seuraavat asiat: bileillä on suuri funktio yhteisöllisyyden luomisessa ja ylläpitämisessä ja ne ovat paikka, jossa jaetaan omaa ymmärrystä, osaamista ja olemista eikä ”haudota omia potentiaaleja” vaan jaetaan niitä ja kehitetään. Tärkeänä pidettiin myös mahdollisuutta toteuttaa ja tuoda julkisesti esiin niitä puolia, joita ei muuten viljellä tai haluta näyttää toisille; saa olla julkisesti ja muiden ihmisten edessä kinky ja jakaa asioita kasvokkain. Bileisiin osallistujalle voi olla helppoa löytää porukka ja tapahtuma, viitekehys, johon voi itsensä sijoittaa ja huomata

ettei olekaan ihan yksin - täysin poikkeustapaus. ”Niin, kyllähän me jonkintasosta sosiaali- ja terveystalantyytötki tässä tehdään...” (Haastateltava 3)

Haastateltavien mukaan bileissä voi sitten itse valita haluaako vain nauttia ilmapiiristä vai osallistua, pitää hauskaa itselleen sopivalla tavalla, revitellä vanhojen tai uusien kavereiden kanssa ja tutustua uusiin ”herkullisiin” ihmisiin.

Yhden haastatellun mielestä bileillä ei ollut yhteiskunnallista vaikutusta, paitsi tunnettuuden edistäminen. Hänen mukaansa yhteiskunnallinen työ kinkykulttuurin hyväksymisen edistämiseksi tehdään sitten ihan muualla. Kuitenkin eräs haastatelluista näki kinkybileiden eräänä tehtävänä asenneilmaston muokkauksen. Toinen näki kinkykulttuurin pyrkimykseksi muuttua osakulttuuriksi, yleisesti hyväksytyksi ja ymmärretyksi osaksi ihmiskunnan oloa.

Kinkybileillä katsottiin olevan myös ”oman identiteetin juhlimisen funktio.” (Haastateltava 1) Eräälle haastatelluista bileet olivat: ”(--)) pieni palanen sitä utopiamaailmaa, missä jokainen saa olla oma itsensä niin kauan kun ei loukkaa ketään muuta. Ja missä se toleranssi ja hyväksyntä ja vapaus toteutuu silleen kuin sen pitäisi toteutua.” - taivas maan päällä. (Haastateltava 5)

Sisällöt ja talous

Turun kinkybileissä halutaan pitää kiinni visuaalisesta näyttävydestä, sisustukseen panostamisesta ja ohjelmallisuudesta. Tuottajan haasteita tässä ovat Turun Baletin jäsenistön ja työryhmien eriävät mielipiteet teemoista ja niiden toteutuksesta. Myös visioiden, ajan, tekijöiden ja budjetin yhteensovittaminen on hankalaa; hienot visiot ja ideat jäävät joskus toteuttamatta, koska ei ole tekijöitä eikä rahaa niiden toteuttamiseen. Useimmiten kuitenkin löydetään budjettiin ja aikatauluun sopiva tapa toteuttaa työryhmän visioita ja ideoita.

Turun Baletin talous perustuu lähinnä jäsenmaksuista ja lipputuloista kertyviin rahoihin. Ulkopuolista rahoitusta ei ole vielä toistaiseksi haettu. Sponsorien ja apurahojen hakeminen olisi tuottajalle mahdollisuus vahvistaa yhdistyksen taloutta. Jotkut Turun Baletin jäsenistä ovat saaneet neuvoteltua pieniä, satunnaisia sponsorointeja. Kuten muutkin jäsenet ja aktiiviset toimijat, myös tuottaja on Baletin toiminnassa vapaaeh-

toisesti ja omalla ajallaan, joten tuottajankin täytyy priorisoida tehtävänsä yhdistyksessä ja tapahtumien järjestämisessä ja hoitaa tuottajan tehtäviä omien kykyjensä ja jaksamisensa mukaan.

Turun Baletti pitää tapahtumissaan kiinni kolmesta asiasta, jotka ovat melko harvinaisia kinkybileissä : kinkykirppis, dark room ja pukeutumistila. Muutama vuosi sitten keskusteltiin kokouksessa siitä, mitkä ovat Turun Baletin bileiden erityisominaisuuksia verrattuna Suomen muihin kinkybileisiin. Mainitut kolme asiaa nousivat esiin ja niistä päätettiin pitää kiinni. Muidenkin kaupunkien bileissä saattaa toki olla myös pukeutumistila, dark room ja kinkykirppis, mutta Turun bileissä ne ovat vakiintuneita, tunnettuja elementtejä. Mielestäni eri yhdistysten kinkybileiden on hyvä profiloitua ja näin onkin tapahtunut; tapahtumien sijainti, tila ja sisältö eroavat vahvasti eri kaupungeissa.

Yhteisöllisyys ja henkilökohtainen panostus

Haastatteluissa korostui myös itseni ja muiden tutkijoiden (Newmahr 2010; Pohtinen 2010; Weinberg 1995) havaitsema kinkybileiden suuri yhteisöllinen merkitys. Useille kinkybileet eivät ole vain baari-ilta tai juhlat muiden joukossa, vaan tilaisuus tavata ”saman alan” ihmisiä. Osallistujien aktiivisuudessa tulee esille merkityksellisen vapaa-ajan piirteitä: olen nähnyt ja kuullut ihmisten käyvän vuosi toisensa jälkeen kinkybileissä, mukaanlukien haastateltavani ja itseni, tämä osoittaa merkitykselliselle vapaa-ajalle ominaista pitkäjänteisyyttä ja sitoutuneisuutta.

Suuri osa osallistujista panostaa huomattavasti asuihinsa, välineistöön ja taitoihinsa. Esimerkiksi köyttä voidaan käyttää sekä asusteena että sitomisvälineenä ja sitoja voi kehittää taitojaan bondageessa, jota voidaan pitää omana taiteenlajinaan (Höykinpuro 2006, 160). Taitojen kehittäminen ja tekniikoiden opettelu vaatii harjoitusta sekä tiedon omaksumista ja sillä saavutetaan erikoistaitoja. Harjoittelun kautta saavutetut erikoistaidot tulevat esiin myös mm. piiskojen ja neulojen käytössä. Nämä kaikki ovat Newmahrin mainitsema merkityksellisen vapaa-ajan piirteitä kinky-yhteisössä. Myös Newmahrin mainitsema yhteisön sielu ja henkilökohtainen identifikaatio tulevat esille kinky-yhteisössä.

Henkilökohtaiset ja psykososiaaliset edut, jotka syntyvät aktiivisuuden tuloksena eli esimerkiksi ystävyys- tai parisuhteet, sub-dom (alituja/hallitsija) -suhteet ja jopa eri ammattialojen edustajien verkostoituminen ovat osa merkityksellisen vapaa-ajan tuomia etuja. Stebbinsin merkityksellisen vapaa-ajan mallin mukaisesti kinky-yhteisöstä löytyy myös amatöörejä: esim. dominan tai tuottajan töitä ei-ammattillisesti tekeviä henkilöitä, harrastajia: henkilöitä, jotka sijoittavat runsaasti aikaa ja/tai rahaa esimerkiksi vaatteiden, kahleiden, piiskojen tai muiden välineiden valmistamiseen ja kehittelyyn sekä osallistuvat säännöllisesti kinkytapahtumiin sekä vapaa-ehtoisia: esimerkiksi kinkytapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvia henkilöitä. Mielestäni kinky-yhdistyksissä toimiminen on myös yhteiskunnallisesti merkittävä harraste, koska se vaikuttaa yleisen mielipideilmaston muutokseen kertomalla, mistä kinkyssä on kyse ja osoittamalla sen olevan yleisesti hyväksyttävä ilmiö ja piirre ihmisessä sekä tarjoamalla tilat ja yhteisön, jossa voi toteuttaa itseään ja luoda verkostoa sekä saada tukea.

5.4 Kulttuurituottaja

Opinnäytetyöni tutkii kinkykulttuuria ja kinkytapahtumia kulttuurituottajan näkökulmasta. Haastatteluissani halusin saada selville, miten informanttini kokevat oman roolinsa tapahtumanjärjestäjinä, pitävätkö he itseään tuottajina vai onko termi niin vieras ja moniselitteinen, että he eivät voi yhdistää sitä itseensä. Humakin sivuilla kulttuurituottajaa kuvataan tiivistetysti näin:

Kulttuurituottaja on taiteen ja talouden osaaja sekä organisaattori, jolta edellytetään kykyä verkostoitua, viestiä, kehittää omaa työtään ja toimintaympäristöään niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Hänellä on valmius tehdä toimialarajat ylittävää yhteistyötä kulttuuri- ja taidetoiminnan edistämiseksi. (Humak 2011)

Kysyin haastateltaviltani, mitä kulttuurituottaja heidän käsityksensä mukaan tekee, kokivatko he olleensa tuottajia kinkykulttuuritapahtumassa ja mitä tuottajuuteen Turun Baletin bileissä kuuluu. Lisäksi yritin hahmottaa millainen rooli tuottajalla on Turun Baletissa ja sen tapahtumissa sekä mitä ominaisuuksia tuottajalta vaaditaan. Ta-

pahtumilla tarkoitan tässä tapauksessa vain Fetish Clubeja ja isoja dress code - tapahtumia.

Haastateltavieni käsityksistä siitä, mitä kulttuurituottaja tekee, nousi tärkeänä elementtinä tapahtumien ja kulttuurin esilletuonti ja markkinointi. Tuotteistaminen ja palvelukonseptien luominen mainittiin myös ja ne liittyvätkin selkeästi markkinointiin ja esilletuomiseen. Informantti 3 tiivistää mielestäni osuvasti kulttuurituottajan tehtävän eräästä näkökulmasta:

” (--) koska maailman sivunhan on ollut tapana, että kulttuuripiireissä puuhastellaan kaikkienmaailman juttuja, hienoja asioita, mut niit ei yleensä oo osattu sitten niinsanotusti tuotteistaa/markkinoida ja tähän saumaan varmaan nää tuottajat sitte aina jossain mittakaavassa on tarkotettu.” (Haastateltava 3)

Kahdella tuntui olevan vahva käsitys tuottajasta nimenomaan markkinoijana ja tuotteistajana. Kulttuurituottajan tehtäviin katsottiin kuuluvaksi palvelukonseptien muokaus ja niiden tekeminen toimivammiksi, myyveemmiksi, menestyvimiksi ja kestävimiksi sekä tuoda koherenssia ja muotoa asioihin ja paketoita ne eteenpäin hyödynnettäviksi. Molemmat katsoivat kuitenkin kulttuurituottajan työkentän ja käsitteen olevan laaja, eivätkä siis kokeneet kulttuurituottajan olevan pelkkä markkinoija ja tuotteistaja.

Kahdella haastatelluista vaikutti olevan taiteilijan näkökulma kulttuurituottajan roolin, sillä he näkivät tuottajan henkilönä, joka hoitaa taideprojekteissa ulkoisia, ei siis sisällöllisiä, tehtäviä kuten sopimusten tekoja, puhelisoittoja, organisointia, yhteyksiä lehdistöön, ns. pakollisia hommia ja siten auttaa tekijöitä prosessissa saamaan työnsä esille ja valmiiksi. Tuottaja voi myös hyväksyä tuotantoon jonkin projektin.

Erilaisen näkökulman tarjosi yksi haastateltavistani, joka totesi, että ”pitäisi ensin vastata kysymykseen mitä on kulttuuri, jotta sitä voitaisi tuottaa”. Hän totesi, että mikä tahansa hengellinen (ei-fyysinen) tuottaminen on kulttuuria ja kulttuurin tuottamista. (Haastateltava 4)

Kulttuurituottajan tehtäviksi mainittiin myös suunnittelu, päävastuu, tsemppaus ja kannustus, rajojen ja dead linenien asettaminen, taiteen tutummaksi ja lähestyttävä-

vämmäksi tekeminen, koordinointi, lankojen käsissä pitäminen sekä asioiden ja toimijoiden yhdistäminen (ilmiöksi). Kaikenkaikkiaan haastatellut näkivät kulttuurituottajan tehtävät laaja-alaisena kenttänä ja kulttuurituottajan monipuolisena toimijana.

Oman kokemukseni ja koulutukseni mukaan kaikki haastateltujen mainitsemat tehtävät kuuluvat kulttuurituottajan tehtäviin. Kulttuurituottajan toimenkuva on monialainen ja moniulotteinen varsinkin pienessä työyhteisössä. Mielestäni on ymmärrettävää kyseenalaistaa mitä kulttuurilla tarkoitetaan, koska se ei ole selkeä ja yksiselitteinen käsite. Kysymyksenasettelun tarkoituksena oli jättää tulkinnanvaraa terminologiaan. Kuitenkaan tutkimuksen tarkoituksena ei ole keskustella kulttuurista käsitteenä, joten se, että haastatellut vastasivat kysymykseen oman kulttuurikäsitteensä pohjalta, oli mielestäni tarkoituksenmukaista.

Vastauksista voi päätellä, että haastateltavani eivät pidä kulttuurituottajaa niinkään sisällöntuottajana vaan enemmänkin yhteyshenkilönä tiedottamisessa, markkinoinnissa ja muissa ulkoisissa tehtävissä. Tapahtuman suunnittelu ja työryhmän motiivointi mainittiin sisällöllisistä tehtävistä. Seuraavassa luvussa, puhuttaessa Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumien tuottamisesta, nousee kuitenkin selvästi esiin kulttuurituottajan tehtävä myös sisällöntuottajana.

5.5 Turun Baletin bileiden tuottaja

Turun Baletin tuottajan tärkeimmäksi tehtäväksi osoittautuivat haastatteluissa kokonaisuuden hallinta ja vastuu kokonaisuudesta sekä koordinointi ja delegointi. Turun Baletin bileiden järjestämisessä korostettiin sitä, että tuottaja toimii osana ryhmää ja yksi haastateltavista ajattelikin tuottajan työryhmänä eikä yhtenä henkilönä. Haastateltavien mukaan tuottaja ei siis voi yksin päättää asioista eikä suunnittele, järjestä tai toteuta tapahtumaa yksin vaan osana ryhmää. Hänellä on vastuuhenkilön rooli ja hän jakaa tehtäviä, mutta hän on myös velvollinen keskustelemaan ja neuvottelemaan koko ryhmän kanssa.

Työryhmät ja tuottajan tehtävät

Työryhmät Turun Baletin bileissä muodostuvat yleensä 7-30 henkilöstä, joista isojen bileiden suunnitteluryhmään kuuluu noin kymmenen henkilöä ja varsinaiseen toteu-

tukseen osallistuu suunnitteluryhmän lisäksi 15-30 henkilöä. Fetish Clubeilla on yleensä yksi vastuhenkilö ja n. 5-10 henkilöä mm. kokoamassa laitteita tilaan, valmistelemassa tilaa ja esityksiä sekä myymässä lippuja. Osallistujamäärät vaihtelevat jäsenten aktiivisuudesta, aikatauluista ja tarpeellisuudesta riippuen. Ideointi ja suunnittelu tehdään kokouksissa, forumeilla ja palavereissa.

Haastateltujen mukaan tuottaja siis valvoo ja varmistaa, että kaikilla on tehtävänsä ja että nuo tehtävät hoidetaan. Hänen pitää saada ihmiset tuntemaan, että he ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan ja pitää tapahtuma mielekkäänä niin tekijöiden ja osallistujien kuin taloudenkin kannalta. Tuottaja toimii myös ”linkkihenkilönä” ja häneltä voi tarvittaessa kysyä neuvoja ja ohjeita. Tuottaja on mukana projektissa sen ideoinnista ja ihmisten herättelystä ja innostamisesta lähtien suunnitteluun, motivaation luomiseen ja ylläpitämiseen, itse tapahtuman toteutumiseen ja vielä palautteen käsittelyyn ja jälkipyykkiin asti.

Parihaastattelussa tuli esiin kaksi eri näkemystä siitä, mihin kahteen haaraan karkeasti jaoteltuna tuottajan tehtävät Turun Baletin bileissä jakautuvat:

Sisäinen: suunnitelmat ja ihmiset ”pakettiin” sekä rahoitus kuntoon	Fyysiset elementit: paikka, kehys, tekijät
Ulkoinen: tiedotus ja mainostus, että saadaan ihmisiä paikalle	Sisältö: mitä bileissä tehdään
Haastateltava 3	Haastateltava 4

Mielestäni nämä haastateltujen tekemät erilaiset jaot osoittavat sen, kuinka eri tavoin ihmiset näkevät tapahtumatuotannon rakenteen. Toinen haastateltavista painottaa suunnitelmien tekemistä, rahoitusta ja tiedotusta, kun taas toinen sisällöllisiä ja tapahtumapaikkaan liittyviä tekijöitä. Nämä kaksi näkemystä eivät kuitenkaan minun tulkintani mukaan arvota tuotannollisia tehtäviä vaan ovat vain eri näkökulmia samaan asiaan.

Ilmaisut ”kaikkea mahdollista”, ”aika paljon kaikkea” ja ”kaikki” tulivat esille, kun kysyttiin mitä tuottaja tekee tai mitä tuottajan tehtäviin kuuluu Baletin bileissä. Aikaisemmin mainittujen tehtävien lisäksi tuottajan tehtäviksi nimettiin lehtijuttujen tekeminen, painatukset (julisteet ja flyerit), informointi, tapahtuman myyminen, sisällöntuot-

taminen, lupien hoitaminen, pukukoodin määrittely, lavasteiden ja ”decojen” rakentaminen, budjetin ”kasassa pitäminen”, ihmisten ”nakittaminen”, tavaroiden ”roudaamisen” ja muiden asioiden suunnittelu etukäteen, vision toteuttaminen, muiden auttaminen ja innostaminen, ”potentiaalinen kaivaminen ihmisistä” sekä sähköpostin ja puhelujen hoitaminen.

Vapaaehtoisuus ja yhteisöllisyys

Kaksi haastatelluista nosti esiin, että Turun Baletin toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja oma-aloitteisuuteen sekä on harrastus- eikä ammattimaista toimintaa. Tämä voi johtaa siihen, että aikataulut ja lupaukset eivät aina pidä eikä harrastustoiminnan tehtävien hoito ole ensisijainen velvollisuus ihmisillä. Tämä tekee tuottajan roolista haastavan, koska hänen täytyy toisaalta voida luottaa siihen, että ihmiset hoitavat sovitut tehtävät, mutta ei kuitenkaan pakottaa tai velvoittaa tehtävien hoitamiseen, jos ennalta sovittu tekijä ei olekaan enää halukas hoitamaan tehtävää tai hänelle tulee esteitä.

ME-henki tulee esille läpi haastattelujen ja korostuu etenkin bileiden tuottamisesta puhuttaessa. Tuottaja ei voi soloilla liikaa eikä toteuttaa vain omia näkemyksiään. Hän ei voi sanella asioita, pistää liikaa omaa persoonaansa peliin eikä tuoda väkisin bileisiin elementtejä, joita muut eivät sinne halua; ”Turun Baletti on aina jäsentensä näköinen.” (Haastateltava 5)

Kysymyksiin mitä tuottaja ei voi ja voi tehdä sain nasevia vastauksia:

”Tuottaja ei voi muuttua rahaksi eikä tekijöiksi.” (Haastateltava 4) ja ”(--)) voi saada rasvattua homman niin, että natinaa kuuluu mahdollisimman vähän.” (Haastateltava 3) Tuottaja ei voi saada ihmeitä aikaan Baletin budjetilla ja tasolla ja hänellä täytyy olla optimistista realismia sen suhteen, mitä voidaan toteuttaa Turun Baletin puitteissa. Tuottajan tärkein tehtävä on tuottaa onnistuneet eli hyvät bileet. ”Hyvät bileet tuottaa elämyksiä.” (Haastateltava 4)

Haastatellut tuottajina

Kysymykseen: Koetko olleesi ollut tuottajana kinkykulttuuritapahtumassa sain kolme myöntävää vastausta, yhden kieltävän ja yhden ”vaikea sanoa” -vastauksen. Kieltävän vastauksen antanut henkilö koki olleensa osa ideoivaa tiimiä, kommentoimassa

ja järjestämässä, mutta ei koskaan päävastuussa. Hän oli ollut osana tuotantoa tekevää ryhmää, mutta päätäntävalta ja vetovastuu oli ollut toisissa käsissä. Eräs myöntävästi vastanneista henkilöistä koki myös olleensa yhtenä ryhmässä, joka tuotti tapahtumaa, mutta ei koskaan yrittänyt yksin tuottaa tapahtumaa tai ollut vetovastuussa. Yksi myöntävästi vastannut henkilö sanoi päätyneensä tuottajan rooliin, kun jonkun piti pitää kokonaisuus kasassa ja saada asiat tapahtumaan, ilman että häntä olisi erityisesti tehtävään nimetty. Pisimpään Turun Baletin toiminnassa mukana olleen haastatellun vastaus oli lakonisesti. ”Joo.” Viides haastateltava koki tuoneensa enemmän sisältöä tapahtumiin: tuottanut julisteita, musiikkia ja visuaalista taidetta seinille, ollut ”yleinen säätäjä”, mutta totesi kuitenkin tehneensä myös tuottajan tehtäviin kuuluvia hommia ollessaan vetovastuussa ja soitellessaan puheluita ja lähetellessään sähköposteja.

Minun näkemykseni mukaan kaikki olivat olleet kinkytapahtumassa enemmän tai vähemmän tuottajan roolissa. Hankalaksi asian määrittelyn tekee se, että ero tuotantorhman ja nimenomaan tuottajaksi nimetyn henkilön välillä ei ole selvä eikä ehdoton.

Yksi syy lähteä tekemään tutkimusta kinkybileistä kulttuurituottajan näkökulmasta oli mielenkiinto siihen, näkevätkö muut kyseisen alakulttuurin jäsenet kinkybileet tapahtumana, joka vaatii tuotannollista osaamista ja panostusta. Turun Baletin bileet on aina tuotettu ryhmässä ja pidin mahdollisena etteivät bileiden järjestäjät olisi nähneet omaa rooliaan tapahtumatuottajina. Vaikka tapahtuma syntyy ryhmätyönä, tuottajan, vastuuhenkilön rooli annetaan tai otetaan mitenkään väheksymättä yhteisön panosta ja ryhmätyön välttämättömyyttä. Monelle ihmiselle kulttuuritapahtumatuottajan tehtävät ja merkitykset eivät ole selviä, mutta haastatelluille tuottajan rooli oli yllättävänkin tuttu ja he ymmärsivät ja arvostivat tuottajan tehtäviä.

Ulkopuolinen tuottaja

Tähän asti Turun Baletin bileitä on siis aina tuottanut henkilö tai ryhmä yhdistyksen sisäلتä. Halusin myös selvittää, voisiko Turun Baletin tapahtumia tuottaa ulkopuolinen henkilö eli henkilö, jolla ei olisi suhdetta yhdistykseen vaan joka olisi vain tuottamassa tapahtumaa. Yksikään haastatelluista ei antanut ehdotonta myöntävää vastausta, mutta näkivät mahdollisuuden ulkopuoliseen tuottajaan. Kolme henkilöä sanoi, että tuottaja voisi olla ulkopuolinen, jos hänellä olisi tarpeeksi kiinnostusta ja tietoa liittyen

aiheeseen, kyseiseen alakulttuuriin ja sen vaatimuksiin ja ominaispiirteisiin. Yksi vastaajista suhtautui erittäin skeptisesti ajatukseen ulkopuolisesta tuottajasta. Haastateltava 4 muotoili paradoksin hyvin: ”Se ei voi olla ulkopuolinen tuottaja siksi, että sen pitää tietää mitä se tekee ja mitä on kinkykulttuuri ja kinkyskene ja mitä se on tuottamassa. Ja jos se tietää sen, niin sehän on silloin sisällä skenessä, jolloin se ei voi olla ulkopuolinen.”

Toisaalta todettiin, että kinkybileiden järjestäminen on juhlien järjestämistä siinä missä muukin tapahtumatuotanto ja että ulkomailla tuotetaan paljon kaupallisia kinkytapahtumia. Haastatellut mainitsivat myös baareissa järjestetyistä kinkybileistä, joita ei ollut tuottanut mikään yhdistys, ja totesivat niiden olleen ei-varteenotettavia tapahtumia. Luottamus, henkilökohtaisuus, ymmärrys siitä mitä halutaan ja mistä puhutaan ja sitoutuneisuus nousivat myös asioiksi, jota ulkopuoliselta tuottajalta ei välttämättä löytyisi.

Tapahtumatuotanto koostuu hyvin pitkälti käytännön seikkojen huomioimisesta ja koordinoimisesta. Silti mielestäni kulttuurituottajan on syytä olla perehtynyt tuottamansa tapahtuman luonteeseen, ominaispiirteisiin ja osallistujiin. Aina syvällinen aiheen ja yleisön tuntemus ei ole mahdollista eikä ehkä tarpeenkaan, mutta erityisesti alakulttuuritapahtumissa täytyy kulttuurituottajan ymmärtää kirjoittamattomat säännöt, odotukset ja tapahtuman ja osallistujien ainutlaatuiset ominaisuudet. Vapaaehtoisuudessa ja pienissä yhteisöissä luottamuksen syntyminen on ehdottoman tärkeää yhteistoiminnan kannalta ja usein tämä luottamus syntyy asioiden, kiinnostuksenkohteiden, odotusten, näkemysten ja ominaisuuksien jakamisesta. Oman kokemukseni mukaan ei aina tarvitse olla täysin sitoutunut ja perehtynyt tuottamaansa kulttuurin osa-alueeseen, mutta kiinnostusta ja halua oppia pitää ehdottomasti olla.

Vaihtuva tuottaja

Tuottajan rooli Turun Baletissa on projektikohtainen. Vaikka hallituksessa on nimetty tapahtumatuottaja, käsitellään jokainen tapahtuma omanaan ja vastuuhenkilö valitaan resurssien ja toivomusten mukaan. Esimerkiksi Fetish Clubien ja messuosaston järjestämisen vetovastuu kiertää, jotteivat ihmiset uupuisi ja jotta tekijöiden motivaatio säilyisi. Joskus vetovastuu voidaan jakaa kahden ihmisen kesken. Haastateltujen vastauksissa korostui, että jokainen jäsen voi toimia osana tuotantoa, ketään ei ole

rajattu ulos ja hän voi muokata tapahtumaa ja osallistua miten haluaa. Tuottaja on yhdenvertainen muiden kanssa.

Baletin toiminta ei ole sen laajuista, että se voisi työllistää tuottajaa ympäri vuoden, eikä tämä ole tavoiteltavaakaan, sillä tuottajan roolin vaihtuvuus takaa myös vaihtuvuuden tapahtumien luonteessa. Osa tuotantoon liittyvistä käytännöistä on dokumentoitu Turun Baletin forumille, jossa se on kaikkien jäsenten luettavissa. Lisäksi suurin osa tapahtumiin liittyvistä keskusteluista käydään forumilla ja kokousten pöytäkirjat ovat siellä luettavissa ja näistä lähteistä käy myös ilmi tapahtumatuotantoon liittyviä tehtäviä. Tuottaja voi olla myös yhdistyksen rivijäsen tai hallituksen jäsen. Hänelle lankeaa myös tietty työnjohtajan rooli, jota ei voi erottaa tuottajuudesta. Kuten aikaisemmin mainitsin, eräs haastateltavista ei nähnyt tuottajaa henkilönä vaan ryhmänä. Toisen mukaan koko Turun Baletti perustuu vapaaehtoisuuteen ja siihen, että jokainen ”kantaa niin paljon korsiä kekoon” kuin pystyy ja haluaa, joten tuottajakin voi tehdä mitä haluaa.

Kokemukseni mukaan tuottajan rooli Turun Baletissa on melko pysyvä, kun sen kerran on saanut tai ottanut. Saadakseen ihmiset luottamaan itseensä tuottajan täytyy ansaita jäsenten luottamus ja arvostus. Kuten sanottua, jokaisella on mahdollisuus toimia tuottajana Turun Baletin bileissä, mutta useimmat eivät halua tai pysty tuota roolia pitämään pitkiä ajanjaksoja. Ja kuten muutkin roolit yhdistyksessä, on tuottajankin rooli vapaaehtoinen ja määräaikainen. Tuottaja voi olla nimetty rooliinsa tai hänellä saattaa olla vain ”tuottajan leima”, jolloin häneen puoleensa käännytään silloinkin, kun vetovastuu ei ole hänellä. Tuolloin on henkilöstä itsestään kiinni, miten tilanteeseen reagoi.

Tuottajan haasteet ja mahdollisuudet

Kysyin, mitkä ovat Turun Baletin tapahtumien tuottajan haasteet ja mahdollisuudet. Haasteiksi haastateltavat mainitsivat pienen budjetin ja taloudelliset riskit, ulkopuolisen rahoituksen saamisen, osallistujien vapaaehtoisuuden ja harrastus- ja amatööri-toiminnan sävyn ja ailahtelevaisuuden, oikeiden tekijöiden ja palveluntarjoajien löytämisen sekä ”porukan” motivoinnin ja motivaation ylläpidon. Asioista, joita itse pidän sekä haasteina että mahdollisuuksina mainittiin sidosryhmien, yhteistyötahojen, uusien yhteyksien ja kanavien luominen, oman porukan resurssien ja potentiaalisen saami-

nen käyttöön ja saada ”porukka puhaltamaan yhteen hiileen” sekä miellyttää mahdollisimman suurta osaa mahdollisesta asiakaskunnasta. Myös teemallisuuden noudattaminen ja näkyväksi tekeminen sekä tapahtumien profiilin luominen ja ylläpito ovat mielestäni niin haasteita kuin mahdollisuuksiakin. Haasteiksi nimettiin myös linjaky symykset (esim. dress code ja ohjelma), henkilöristiriidat, viime hetkellä esiintymisensä peruuttavat esiintyjät, palkattomuus, ei-rakentava keskustelu, sisäinen päätöksentekoprosessi, hankalat persoonat ja vähäiset kiitokset.

Haastateltujen mukaan mahdollisuuksia olivat kävijämäärän ja ”koko homman” kasvattaminen, ”piilokinkyjen” kanavoiminen bileisiin ja yhdistykseen, hallittu ”homman” eteenpäinvieminen ja ihmisten mielenkiinnon kasvattaminen, ihmisten innostaminen ja toimiminen ja yhdistyksen hengen hyvinvoinnin ylläpito sekä ”kaivaa ihmisistä ideoita ja jaettavia fantasioita”. Tuottajalla on myös mahdollisuus toteuttaa omaa visioitaan vakavissaan olevien ja työskentelyyn panostavien ihmisten kanssa. Haastateltava 1 mainitsi Turun Baletin tapahtumissa esiintyvän, tapahtumille harvinaisen, piirteen: osallistujat ja järjestäjät ovat olennainen osa tapahtuman sisustusta ja sitä miltä se näyttää ja mikä fiilis syntyy. Kinkykulttuuritapahtuman sisustukseen ei siis välttämättä tarvitse panostaa huomattavasti, koska ihmiset näyttävillä asuillaan ja toiminnallisuudellaan luovat bileiden tunnelman, sisustuksen ja ohjelman. Erään kinkykulttuuritapahtuman suurista haasteista sama haastateltava tiivistä näin: ”(--) ei se missään tapauksessa ole helppoa ja kiitostakin tulee hyvin harvoin.” (Haastateltava 1)

Maija Rihko (2010, 43) käsittelee opinnäytetyössään tapahtumissa työskentelevien vapaaehtoistyöntekijöiden motivaatioon vaikuttavia tekijöitä ja toteaa, että muiden arvostus ja tunnustus sekä positiivinen palaute ovat tärkeitä asioita motivaation ja osallistumishalukkuuden säilymisen kannalta. Tämä korostuu myös Turun Baletin vapaaehtoistyöntekijöiden kohdalla. Haastateltavien vastauksissa tuli esiin kiitosten vähyys tehdystä työstä, joka koetaan haasteeksi ja ikäväksi asiaksi. Vaikka tapahtuman onnistuminen, aikaansaaminen ja yleisön viihtymisen näkeminen ovat kiitoksia tehdystä työstä, kaipaavat tuottajat selvästikin myös sanallista kiitosta. Kukaan haastelluista ei kuitenkaan sanonut jääneensä täysin vaille kiitoksia.

Tuottajan ominaisuudet

Kysyttäessä minkälaisia ominaisuuksia vaaditaan kinkykulttuuritapahtuman tuottajalta, esiin nousivat jälleen kyky hahmottaa kokonaisuuksia ja pitää langat käsissä. Lisäksi korostettiin kommunikaatio- ja ihmissuhdetaitoja. Muita mainittuja ominaisuuksia olivat ennakkoluulottomuus ja avarakatseisuus, avoimuus, innokkuus, motivoituneisuus, kyky säilyttää yksityisyys ja ”jääräpäisyys”. Taloudellisten realiteettien arviointikyky, päämäärätietoisuus, priorisointikyky, tavoitteellisuus, järjestelmällisyys, loogisuus, delegointikyky, neuvotteluvalmius, ideointikyky ja nopea mukautumiskyky olivat haastateltujen mielestä hyvän tuottajan ominaisuuksia myös.

Mielestäni kaikki edellämainitut ovat kenelle tahansa kulttuuritapahtumantuottajalle arvokkaita ominaisuuksia. Erityisesti kokonaisuuden hahmotuskyky, päämäärätietoisuus, delegointikyky ja priorisointikyky ovat tärkeitä tapahtuman suunnittelun ja toteuttamisen kannalta. Kommunikaatiotaidot, ennakkoluulottomuus, innokkuus, neuvotteluvalmius ja nopea mukautumiskyky ovat olennaisia taitoja ryhmätyössä. Yksityisyyden säilyttäminen ja rajojen vetäminen esimerkiksi työajan ja velvollisuuksien suhteen ovat kulttuurituottajan työssäjaksamisen kannalta erittäin merkittäviä tekijöitä oman kokemuksen mukaan. Kinkykulttuuritapahtuman tuottajalle avoimuus ja ennakkoluulottomuus sekä ideointikyky ja neuvotteluvalmius ovat erittäin tärkeitä ominaisuuksia. Jääräpäisyyttä eli periksiantamattomuutta ja delegointikykyä tarvitaan ehdottomasti myös.

Tärkein anti

Lopuksi kysyin, miksi kinkybileiden tuottajat toimivat bileiden järjestäjinä, mikä on heille siis tärkein anti bileiden järjestäjänä. Osa haastatelluista koki löytäneensä uusia puolia itsestään ja bileitä järjestäessä syntyneet taidot ja kyvyt laajenivat myös muille elämän osa-alueille. Monelle oli tärkeää, että pääsi toteuttamaan itseään ja pystyi tarjoamaan myös muille mahdollisuuden toteuttaa itseään. Työn palkitsevuus ja tapahtuman jälkeen saadut kiitokset osallistujilta olivat valtava tekijä. Yksi haastateltavista kuvaili sitä, kuinka ”järjettömän hyvältä” tuntuu saada aitoja kehuja ja positiivista palautetta - saada tietoa siitä, että on ollut oma iso osuus siinä, että palautteen antajalla on ollut kivaa, mahtavaa. (Haastateltava 4) Kinkykulttuuritapahtuman tuottajalle on tärkeää nähdä myös työnsä jatkuvuus ja sen merkitys yhteisölle. Haastatelluissa välittyi sen tärkeys tuottajille, että voi olla mukana tarjoamassa ihmisille mah-

dollisuutta toteuttaa itseään ja tavata samanhenkisiä ihmisiä. Suurin anti vaikutti haastatelluilla olleen se, että pystyi tarjoamaan ja tekemään jotain merkityksellistä. Kuten haastateltujen vastuksista näkee, kinkykulttuuritapahtuman tuottaminen voi olla hyvin antoisaa, merkittävää ja palkitsevaa. ”Tärkein anti on se, että tuntee itsensä, että on tehnyt jotain merkityksellistä ja rikastanut maailmaa omalla panoksellaan.” (Haastateltava 5)

7 LOPUKSI

Kinkykulttuurista puhuttaessa on vaikeaa määritellä onko kyseessä elämäntapa, harrastus vai vapaa-ajanviettotapa. Joillekin kinky on vahva ja erottamaton osa identiteettiä, joillekin se ilmenee ainoastaan kodin yksityisyydessä, toisille kinkybileet ovat vain yksi illanviettotapa. Kuten Staci Newmahr (2010, 316) korostaa tutkimuksensa kohdistuvan henkilöihin, jotka tuovat esiin kiinnostuksensa sadomasokismiin yhteisöissä ja julkisilla paikoilla - ei kaikkiin kinkyseksistä pitäviin ihmisiin - haluan myös itse kiinnittää huomion siihen, että tutkimuskohteenani on ollut pieni joukko ihmisiä, joiden elämään kinky kuuluu. Tutkimukseni tulokset eivät ole yleistettävissä kaikkiin kinkyihmisiin eivätkä kaikkiin kinkytapahtumiin. Tutkimus tarjoaa kuitenkin kuvauksen erään kinky-yhteisön toiminnasta, jäsenistä ja tapahtumista ja tätä kuvausta voidaan pitää tapausesimerkkinä kinkykulttuurista. Kyseinen tapaus selittää ja kuvaa ilmiötä (kinkykulttuuria) ja sen ominaispiirteitä. Tapaustutkimuksen taitoa käsittelevässä kirjassa (Laine ym. 2008, 58) kehoitettiin pohtimaan, voiko tutkittavaa ilmiötä kuvata kokonaisuudessaan ja onko se edes perusteltua vai onko perustellumpaa valita jokin tietty kokonaisuuden osa tutkimuksen kohteeksi. Koska tutkin kinkykulttuuria kulttuurituottajan näkökulmasta ja tiesin Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumien olevan mahdollisuuksieni rajoissa tutkittavissa, valitsin ja rajasin tutkimuskohteekseni mainitut tapahtumat.

Kinkykulttuurin voidaan haastatteluvastausten perusteella sanoa olevan kinkyihmisten yhteisöllisyyden tarpeesta muodostunut ja kehittynyt seksuaalinen alakulttuuri, joka voidaan nähdä sateenvarjokäsitteenä spesifien kiinnostuksenkohteiden synnyttämille pienemmille ryhmille, ”blokeille”. Lähdekirjallisuuden pohjalta sitä voidaan kuvata myös ilmiöksi, johon sisältyvät tapahtumat, käyttäytymissäännöstö, kieli ja sanasto, toimintatavat, yhteisöt, pukeutumistavat ja kinkyihmiset sekä erilaiset taidemuodot.

Kinkykulttuuritapahtumat ovat organisoituja tilaisuuksia, jotka ovat luonteeltaan epävirallisia ja vapaamuotoisia. Ne ovat yleensä ohjelmallisia ja niiden tarkoituksena on tarjota elämyksiä ja paikka jossa voi tuoda esille kinkyä puolta itsestään julkisesti. Kinkykulttuuritapahtumista puhutaan yleensä kinkybileinä. Kinkybileille ominaista on

yleisön monimuotoisuus, dungeon-laitteet, tilaisuuden seksuaalinen virittyneisyys ja kinky-teema. Kinkybileissä voi kuitenkin myös viettää aikaa kuin missä tahansa muissa bileissä: tavata tuttuja ja vaihtaa kuulumisia ja/tai tavata uusia ihmisiä.

Kinkykulttuuritapahtumia tuotetaan, koska halutaan järjestää tilaisuuksia, joissa ihmisillä on mahdollisuus tavata samanhenkisiä ihmisiä, toteuttaa itseään ja seksuaalisuuttaan, pitää hauskaa ja saada elämyksiä. Tapahtumilla turvataan kinky-yhdistyksen talous ja tehdään yhdistyksiä ja kinkyn maailmaa tutummaksi ja avoimmaksi – tämä edistää kinkykulttuurin ja -mieltyymysten yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä ja kinkyihmisten hyvinvointia.

Tutkimuksen kohteena olleet Turun Baletin kinkykulttuuritapahtumat tuotetaan vapaaehtoisvoimin, ryhmätyössä ja pienellä budjetilla. Yhdistyksen aktiiviset jäsenet muodostavat työryhmiä ja vastuuhenkilönä toimii tuottaja. Ryhmät ja tuottajat ovat projektikohtaisia. Kinkykulttuuritapahtuman tuottamisen ominaispiirteitä ovat edellä mainittu tuotannon toteuttaminen ryhmässä ja vapaaehtoistyövoimalla. Erittäin harvoissa tapauksissa erityisosaamista vaativissa tehtävissä työntekijöille maksetaan korvaus, lähtökohtaisesti tekijät eivät saa rahallista korvausta. Tuottajalla on usein vahva henkilökohtainen kiinnostus kinkykulttuuriin ja bileiden sisältöön, kuten myös työryhmällä. Tuottajalla on mahdollisuus toteuttaa omaa visiotaan, ryhmän ja yhdistyksen kanssa neuvotellen. Tiedotus ja markkinointi, tilojen, järjestyksenvalvonnan ja esiintyjien hankkiminen eli tuotannolliset prosessit saavat tavallisuudesta poikkeavia piirteitä marginaaliyleisön tapahtuman tuotettaessa.

Haasteita kinkykulttuuritapahtumien tuottamisessa ovat pienen budjetin riittämään saaminen, työryhmien vapaaehtoisten osallistujien ailahtelevaisuus ja sovittuihin työtehtäviin sitoututtaminen, oikeiden sidosryhmien, yhteistyötahojen ja palveluntarjoajien löytäminen, heterogeenisen järjestäjäyhteisön ja yleisön miellyttäminen sekä sisällölliset linjanvedot. Vapaaehtoisten motivointi ja huomiointi on myös tuottajan haaste.

Haastattelujen ja oman kokemukseni perusteella tulen johtopäätökseen, että kulttuurituottajalla on paikka ja tehtävä kinkykulttuuritapahtumissa. Kinkybileitä on mahdollista järjestää ja järjestetään myös ilman kulttuurituottajaa, mutta asiantunteva ja

ammattimaisesti tehtävänsä hoitava kulttuurituottaja on arvokas lisä kinkykulttuuritapahtumia tuottaessa. Osallistujat ja järjestäjät ovat kinkykulttuuritapahtumissa mukana asialle omistautuen ja hyvin vahvoin henkilökohtaisin odotuksin ja toivein. Arvostus tilaisuuden järjestäjiä ja muita osallistujia kohtaan on huomattavaa. Kinkykulttuuritapahtuman tuottaminen on haastavaa ja palkitsevaa. Siihen liittyy kulttuurillisia ja tuotannollisia ominaispiirteitä sekä identiteetin vahvistamista ja yhteisöllisyyttä – niin osallistujien kuin järjestäjienkin kannalta.

Tutkimusnäkökulman pitäminen tuotannollisena oli hyvin vaikeaa, koska kinkytapahtumien sosiaalinen merkitys tuli niin vahvasti haastatteluissa, lähdemateriaalissa ja omassa kokemuksessani esiin. Pelkästään haastatteluaineiston pohjalta voitaisiin tehdä jatkotutkimuksia kinkykulttuuritapahtuman mainostuksesta ja tiedotuksesta, kinkykulttuuritapahtumien merkityksestä sen jäsenille ja lisätutkimuksissa voitaisiin perehtyä laajemmin Suomen erilaisiin kinkytapahtumiin, niiden historiaan ja osallistujiin. Tutkimukset osoittavat, että kinkykulttuuria voidaan tarkastella monista erilaisista näkökulmista, esimerkkeinä mainittakoon kansatiede (Pohtinen 2010), pelitutkimus (Harviainen 2011), psykologia (Nordling 2009) ja sosiologia (Newmahr 2010; Weinberg 1995). Tämä osoittaa, että kinkykulttuuri on mielenkiintoinen, moniulotteinen ja merkittävä ilmiö.

Olen itse hakeutunut kinkykulttuuritapahtumien tuottajaksi löydettyäni yhteisön, johon halusin kuulua – Turun Baletin. Kun minusta tuli Turun Baletin hallituksen jäsen, taisin itse nimetä itseni (hallituksen suostumuksella tietenkin) tapahtumatuottajaksi. En ole aina tapahtumissa virallisesti tuottajan roolissa, mutta erään haastateltavani luonnehdintaan viitaten: se lokero sopii minuun – ja minä siihen lokeroon.

Kulttuurituottajalla on hyvä olla tuottamansa kulttuuritapahtuman sisällön, ominaispiirteiden ja yleisön tuntemus. Silloin voi tuottajana saada ja tarjota enemmän: luoda kehykset, joihin osallistujat maalaavat oman maisemansa.

LÄHTEET

- Beemyn, Brett & Eliason, Mickey (toim.) 1996. *Queer theories*. New York: New York University Press.
- Goldman, Ruth 1996. Who is that queer queer? Teoksessa Beemyn, Brett & Eliason, Mickey (toim.) 1996. *Queer theories*. New York: New York University Press, 169-182.
- Harviainen, J. T. 2011. Sadomasochist role-playing as live-action role-playing: a trait-descriptive analysis. *International Journal of Role-Playing*, 2, 59-70.
- Heinonen, Eila 2004. Aktiivinen harrastus työn siirtymän ja kompensaation ilmentymänä – case matkailuoppaat. Turun kauppakorkeakoulu. Väitöskirja.
- Hekanaho, Pia Livia 2010. Queer-teorian kummia vaihteita. Teoksessa Saresma Tuija, Rossi Leena-Maija & Juvonen Tuula *Käsikirja sukupuoleen*, 144-155. Tampere: Vastapaino.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008. *Tutkimushaastattelu : teemahaastattelun teoria ja käytäntö* Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. *Tutki ja kirjoita*. 15 painos. Helsinki: Tammi.
- Houlberg, Rick 1995. The magazine of a Sadomasochism Club: The tie that binds. Teoksessa Weinberg, Thomas S. (toim.) *S&M: Studies in Dominance and Submission*, 269-286. New York: Prometheus Books.
- Höykinpuro, Taru (toim.) 2006. *Kivun kauneus*. Helsinki: LIKE.
- Jagose, Annamarie 1996. *Queer Theory: An Introduction*. New York: New York University Press.
- Jenks, Chris 2005. *Subculture: The Fragmentation of the Social*. London: Sage.
- Kaartinen, Auli & Kippola, Anna-Kaarina 1990. *Sadomasokismi: Teemoja vallasta, kulttuurista ja seksuaalisuudesta*. Helsinki: Gaudeamus.
- Kangasvuori, Jenny 2006. *Koettu ja kirjoitettu biseksuaalisuus*. Kulttuuriantropologia. Oulun yliopisto. Lisensiaatintyö.
- Karkulehto, Sanna 2010. Queer-tutkimusta Suomessa. Teoksessa Saresma Tuija, Rossi Leena-Maija & Juvonen Tuula *Käsikirja sukupuoleen*, 161-164. Tampere: Vastapaino.
- Kaskisaari, Marja 2000. *Kyseenalaiset subjektit*. SoPhi: Jyväskylä.

- Kovala, Urpo & Saresma, Tuija (toim.) 2003. Kulttikirja: Tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöistä. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura: Helsinki.
- Laine, Markus & Bamberg, Jarkko & Jokinen, Pekka (toim.) 2007. Tapaustutkimuksen taito. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.
- Leppänen, Taru 2007. Populaarimusiikin yleisöjen identiteettejä kartoittamassa. Teoksessa Aho, Mark & Kärjä, Antti-Ville (toim.) Populaarimusiikin tutkimus, 268-290. Tampere: Vastapaino.
- Lönnqvist, Bo 2006. Villeyden maisema – etnologian ydin. Teoksessa Lönnqvist & Aro (toim.) Autenttinen ihminen: Tulkintoja irtautumisen etnografiasta, 7-17. Jyväskylä: Atena.
- Lönnqvist, Bo 2006. Opiskelijahaalarit ja kalsarikänni – pukeutuminen ja riisuutuminen matkalla autenttisuuteen. Teoksessa Lönnqvist & Aro (toim.) Autenttinen ihminen: Tulkintoja irtautumisen etnografiasta, 50-64. Jyväskylä: Atena.
- Moser, Charles 1998. S/M (Sadomasochistic) Interactions in Semi-Public Settings. *Journal of Homosexuality*, 2(36)/1998, 19-29.
- Mäki-Kulmala, Airi 1994. Initiaatio ja alakulttuuri. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Mäyrä, Franz 2003. Muodonmuuttujien maat: Moniulotteinen roolipelikulttuuri. Teoksessa Kovala, Urpo & Saresma, Tuija (toim.) 2003. Kulttikirja: Tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöistä, 85-111. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura: Helsinki.
- Newmahr, Staci 2010. Rethinking Kink: Sadomasochism as Serious Leisure. *Qualitative Sociology*, 3(33)/2010, 313-331.
- Newmahr, Staci 2011. *Playing on the edge: Sadomasochism, Risk, and Intimacy*. Indiana University Press: Indiana.
- Nordling, Niklas M. 2009. *Many Faces of Sadomasochistic Sex*. Psykologian laitos. Åbo Akademi. Väitöskirja.
- Pohtinen, Johanna 2010. Piiskan läiskettä ja PVC:n kahinaa: Kinky-bileet yhteisöllisenä arjesta irtautumisen paikkana. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos. Turun Yliopisto. Proseminaari-tutkielma.
- Popp, Outi & Björkenheim, Päivi 2008. *Kättä pidempää*. Helsinki: Ajatus Kirjat.
- Rihko, Maija 2010. ”Kiirettä piti, mutta hauskaa oli”: Vapaaehtoisten näkemys kulttuuritapahtumien vapaaehtoistoiminnan organisoinnista. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

- Rossi, Leena-Maija 2003. Heterotehdas: Televisiomainonta sukupuolituotantona. Helsinki: Gaudeamus.
- Saresma Tuija, Rossi Leena-Maija & Juvonen Tuula (toim.) 2010. Käsikirja sukupuoleen. Tampere: Vastapaino.
- Schlobohm, Harri 2010. Elämyksellistä, inspiroivaa ja monikulttuurista vuorovaikutusta: harrastusmessujen markkinakulttuurin rakentuminen Matka 2009 - messuilla. Markkinoinnin ja johtamisen laitos. Aalto-yliopiston kauppa korkeakoulu. Pro gradu-tutkielma.
- Stebbins, Robert. A. 2007. Serious leisure: a perspective for our time. Transaction Publishers: New Jersey.
- Suomela, Anu (toim.) 2009. Seksi: Kaikki mitä tulee tietää. Helsinki: Ajatus Kirjat.
- Vehmas, Hanna 2010. Liikuntamatkoja Suomessa – Vapaa-ajan valintoja jälkimodernissa yhteiskunnassa. Liikunta- ja terveystieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Väitöskirja.
- Weinberg, Thomas S. (toim.) 1995. S&M: Studies in Dominance and Submission. New York: Prometheus Books.
- Weinberg, Thomas S. (toim.) 1995. Sadism and Masochism: Sociological Perspectives. Teoksessa S&M – Studies in Dominance and Submission, 119-137. New York: Prometheus Books.
- Tietojätti 2004. 10. painos. Helsinki: Gummerus.
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2011. Viitattu 7.4.2011.
<http://www.humak.fi/opiskelu/opiskelu-humakissa/amk-tutkinnot-nuorille/kulttuurituottaja>
- SETA 2011. Viitattu 18.4.2011. <http://www.seta.fi/uutiset.php?aid=17493&k=16207>
- Stebbins, Robert A. 2011 Biography of Robert A. Stebbins. Viitattu 6.4.2011
<http://www.soci.ucalgary.ca/seriousleisure/MainPages/Biography.htm>
- Tuntematon maa 2011. Viitattu 18.4.2011. www.tuntematonmaa.net
- Turun Baletti 2011. Viitattu 12.3.2011. www.turunbaletti.net
- Turun Sanomat 2011. Viitattu 18.4.2011. <http://www.ts.fi/online/kotimaa/198218.html>

HAASTATTELUT

Haasteltava 1. 2.3.2011 Turussa. Taru Liski.

Haasteltava 2. 3.3.2011 Turussa. Taru Liski.

Haasteltava 3. 3.3.2011 Turussa. Taru Liski.

Haasteltava 4. 3.3.2011 Turussa. Taru Liski.

Haasteltava 5. 4.3.2011 Turussa. Taru Liski

LIITTEET

Liite 1

Opinnäytetyö
Kulttuurituottaja
Humak

TUTKIMUSHAASTATTELU 2.- 6.2.2011

Haastattelija: Taru Liski

Haastattelun

ajankohta: _____.____.2011 klo _____.____ - _____.____

paikka:

Haastateltava:

nimi:

nikki:

nimitys: Informantti ____

Kinkykulttuuria ja -tapahtumia käsittelevä teemahaastattelu

(Äänitys päälle.)

Taustatiedot

Ikä

Sukupuoli

Asuinpaikka

(Nikki)

(Tarkista että äänitys pelaa.)

1. Miten olet tai olet ollut mukana Turun Baletin toiminnassa?

- aktiivisuus
- hallitus
- bileiden järjestäminen
- bileissä käyminen
- muu osallistuminen

2. Milloin olet ollut aktiivinen toimija?

- oletko edelleen
- mitkä asiat vaikuttavat aktiivisuuteesi
- jos ei enää toiminnassa mukana, miksi

3. Miksi olet tai olet ollut mukana TB:n toiminnassa?

4. Oletko muuten mukana skenessä, roolisi? (Suomessa, nettiyhteisöissä, vaikuttajana)

Kinkykulttuuri

5. Onko mielestäsi kyseessä alakulttuuri? Miksi on tai ei?

(Missä mielessä ja miten? HS)

(Alakulttuuri on joukko ihmisiä, joilla on tunnusomaisia piirteitä, tapoja ja aatteita jotka erottavat heidät muista laajemman yhteisön tai makrokulttuurin jäsenistä. wikipedia)

6. Mitä mielestäsi tarkoittaa kinky ja kinkykulttuuri?

- käytätkö termejä
- ovatko ne mielestäsi hyviä
- miten määrittelet itsesi (kinky?)

7. Onko kinkykulttuurista tarpeeksi tietoa saatavilla?

8. Miten sukupuoli- ja seksuaalisuus liittyvät mielestäsi kinkykulttuuriin?

(Postmodernien teorioiden kannattajille on ominaista pyrkiä ylittämään ja kumoamaan sosiaalinen sukupuoli ja seksuaaliset identiteetit korostamalla niiden tuotettua luonnetta. --- ...lesbosadomasokistien hallitsi- ja/alistuja-pari voidaan nähdä pyrkimyksenä sukupuolen kategorian ylittämiseen roolien oton ja jäljittelemisen avulla.

Avainsanat s. 213, Lappalainen)

Tuottajuus

9. Mitä sinun käsityksesi mukaan kulttuurituottaja tekee?

(Kulttuurituotannon ammattilaisia tarvitaan kulttuuritapahtumissa, järjestöissä, mainostoimistoissa, kulttuuri- ja taideprojektien suunnittelijoina ja vetäjinä sekä kuntien ja valtion kulttuurihallinnossa. Kulttuurituottajalla on valmius tehdä toimialarajat ylittävää yhteistyötä kulttuuri- ja taidetoiminnan edistämiseksi.

Työn sisältö vaihtelee paljon. Kulttuurituottajia toimii esimerkiksi toiminnanjohtajina, projektipäälliköinä, tuotantoassistentteina, järjestö- ja kulttuurisihteereinä ja kulttuurialan ja luovan alan yrittäjinä. www.humak.fi)

10. Koetko olevasi/olleesi tuottaja kinkykulttuuritapahtumassa? Jos et, niin mikä?

11. Mitä tuottajuuteen (Turun Baletin bileissä) mielestäsi kuuluu?

12. Voisiko Baletin bileitä tuottaa ulkopuolinen tuottaja? Miksi kyllä tai ei?

13. Mikä on tuottajan tärkein tehtävä Baletin bileissä?

14. Mitä muita rooleja tuottajalla on Baletissa?

15. Mitä tuottaja voi ja ei voi tehdä?

(Mitkä ovat tämän lajin tuottamisen rajat? MH)

16. Mitkä ovat tällaisten tapahtumien tuottajan kovimmat haasteet?
Entä mahdollisuudet?

17. Millaisia ominaisuuksia vaaditaan kinkykulttuuritapahtuman tuottajalta?

Bileet

18. Miten kinkybileet eroavat muista tapahtumista? Ominaispiirteet?

- kiistakapulat
- järjestyshäiriöt
- ihmissuhteiden vaikutus
- sisältö

19. Mikä tekee Turun Baletin bileistä Turun Baletin bileet?

20. Millanen asiakaskunta bileissä on?

21. Miten olet mainostanut ja tiedottanut bileistä?

22. Miten niistä mielestäsi tulisi tiedottaa/ niitä tulisi mainostaa?

23. Mikä on bileiden tavoite?

- osallistujien kannalta
- yhdistyksen kannalta (talous, jäsenet, yms.)
- yhteiskunnallisesti
- henkilökohtaisesti

24. Miten Turun Baletin kinkybileitä voisi kehittää?

25. Yhteisöllisyyden merkitys ja rooli? (HS)

26. Mikä on/oli bileiden järjestäjänä tärkein anti sinulle?

Muuta

27. Mitä mieltä olet underground – mainstream asetelmasta? Mihin kinkykulttuurin tulisi sijoittua?

KIITOS HAASTATTELUSTA!
(Äänitys pois.)